

OPINNÄYTETYÖ

Järjestöystävällinen kunta Taipalsaaren järjestöyhteistyön kehittäminen

Jonna Mikkola

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

05/2024

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuurituotannon koulutusohjelma 240 op

Tekijät: Jonna Mikkola

Opinnäytetyön nimi: Järjestöystävällinen kunta: Taipalsaaren järjestöyhteistyön kehittäminen

Sivumäärä: 59 ja 5 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Elisa Vesanen

Työn tilaaja(t): Taipalsaaren kunta

Kunnan keskeisimpinä tehtävinä on elinvoiman, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvoinnin edistäjänä kunta mahdollistaa yhteisöllisen ja elinvoimaa lisäävän toiminnan yhdessä kuntalaisten kanssa. Tämän kehittämistyön tavoitteena on ollut selvittää kunta-järjestöyhteistyön nykytilaa sekä sen kehittämistarpeita, ja luoda näiden pohjalta yhteistyötä ohjaavia kehitysehdotuksia Taipalsaaren kunnassa. Lopputuloksena on suunnitelma yhteistyömallista, jonka tarkoituksena on vastata tutkimuksessa esiin nousseisiin haasteisiin.

Tämän opinnäytetyön pääasiallisena tehtävänä on tuottaa kehittämissuhteita, joten työprosessia on lähestytty laadullisen tapaustutkimuksen näkökulmasta. Opinnäytetyön tarkoituksena on antaa tietoa Taipalsaaren kunnalle siitä, miten järjestöt kokevat nykyisen yhteistyön sekä millaisia haasteita ja mahdollisuuksia se sisältää nykyisten toimintamallien mukaan. Tutkimuskysymykset tässä opinnäytetyössä ovat olleet: Miten Taipalsaaren järjestöyhteistyö toteutuu tällä hetkellä? Miten Taipalsaaren kunta-järjestöyhteistyötä voitaisiin kehittää? Mihin toimenpiteisiin Taipalsaaren kunnan tulee ryhtyä yhteistyön kehittämiseksi?

Kehittämistyön keskeisimpinä teemoina avataan järjestöyhteistyön eri muotoja, sekä yhteistyötä ohjaavia tekijöitä ja käytänteitä. Järjestötoimijoiden rooli hyvinvoinnin edistäjinä ja palveluntuottajina tulee korostumaan entisestään, jonka vuoksi kunta-järjestöyhteistyön toteuttamiseen tarvitaan selkeät yhteiset pelisäännöt. Kehittämistyön tukena ja suunnittelun pohjana tutustuttiin Suomen eri maakunnissa ja kunnissa toteutettuihin järjestöyhteistyön malleihin, sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen suuntaviivoihin sekä järjestö- että kuntatyön perusteisiin. Kehittämissuhteissa kuultiin niin kunnan kuin järjestöjen näkökulmaa yhteistyön nykytilasta sekä sen kehittämistarpeista.

Tulokset osoittavat, että vaikka yhteistyö on pääosin sujuva, kehityskohteita oli löydettävissä etenkin viestinnän ja tiedottamisen sekä järjestökentän resurssien huomioimisessa. Näiden aihealueiden huomioiminen jatkossa auttaa Taipalsaaren kuntaa toimimaan entistä järjestöystävällisemmin. Työn lopputuloksena syntyneitä kehitysehdotuksia toteuttamalla on mahdollisuus vahvistaa kuntalaisten osallisuutta, tuottaa parempia edellytyksiä hyvinvoinnin edistämiseen ja sitä kautta parempaan kaksisuuntaiseen yhteistyöhön, jonka tarkoituksena on lisätä alueen elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta.

Asiasanat: järjestöt, Taipalsaari, yhteistyö, osallisuus, vapaa-aika

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Cultural Management 240 ECTS

Author: Jonna Mikkola

Title: Organization-friendly municipality: Development of organizational cooperation in Taipalsaari

Number of Pages: 59 and 5 attachment pages

Supervisor(s): Elisa Vesanen

Commissioned by: Taipalsaari municipality

The main tasks of the municipality are to promote vitality, community, and well-being. As a promoter of well-being, the municipality, together with the inhabitants of the municipality, enables communal and vitality-enhancing activities. The aim of this development work was to find out the current state of cooperation between municipalities and organizations and their development needs and, based on this, to create development proposals to guide cooperation in Taipalsaari municipality. The result is a plan for a model of cooperation that is designed to respond to the challenges that have emerged in the research.

The main task of this thesis is to produce development proposals, so the work process has been approached from the perspective of a qualitative case study. The purpose of the thesis is to provide the Taipalsaari municipality with information about how the organizations perceive the current cooperation and what kind of challenges and opportunities it contains according to the current operating models.

The most central themes of the development work are the different forms of organizational cooperation, as well as the factors and practices that guide cooperation. The role of organizations as promoters of well-being and service providers is emphasized, which is why clear common rules are needed to implement municipal-organizational cooperation. To support the development work and as a basis for planning, we got to know the models of organizational cooperation implemented in different provinces and municipalities in Finland, as well as the guidelines for promoting well-being and inclusion and the basics of organizational and municipal work. In the development process, the perspective of both the municipality and the organizations on the current state of cooperation and its development needs was heard.

The results show that although the cooperation is mostly smooth, areas for development could be found, especially in the consideration of communication and information and the resources of the organizational field. By implementing and advancing the development proposals created because of the work, there is an opportunity to strengthen the participation of the municipalities, to create better conditions for promoting well-being and thus better two-way cooperation, the purpose of which is to increase the vitality and attractiveness of the area.

Keywords: organizations, cooperation, participation, leisure

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
	2.1 Taipalsaaren kunta	9
	2.2 Kunta-järjestöyhteistyö Taipalsaarella	9
	2.2.1 Yhteistyön muodot	10
	2.3 Kehittämistyön tarve.....	13
3	KUNTA-JÄRJESTÖYHTEISTYÖ	15
	3.1 Kunta, maakunta vai hyvinvointialue?	15
	3.2 Kunnat, järjestöt ja yhteistyö	16
	3.3 Kuntien yhdistystoimintaa ohjaavat tekijät.....	18
	3.3.1 Kuntalaki	18
	3.3.2 Laki kuntien kulttuuritoiminnasta	18
	3.3.3 Kuntastrategia.....	19
	3.3.4 Kuntien hyvinvointityö.....	20
	3.4 Kunta-järjestöyhteistyön kehittämisen mahdollisuuksia	21
	3.4.1 Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina -hanke	21
	3.4.2 Järjestöystävällinen kunta -toimintamalli.....	22
	3.4.3 Etelä-Karjalan kumppanuusverkosto -hanke.....	22
	3.4.4 Järjestöt 2.0 – Järjestöt mukana muutoksessa -hanke.....	23
	3.4.5 Yhteinen Päijät-Häme -hanke.....	23
4	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	25
	4.1 Dokumenttianalyysi	26
	4.2 Haastattelu	26
	4.3 Benchmarking	27
	4.4 Kyselytutkimus	28

5	AINEISTON ESITTELY JA ANALYYSI	30
5.1	Dokumenttianalyysi ja haastattelu	30
5.2	Benchmarking	31
5.3	Kyselytutkimus	37
5.3.1	Taustatiedot	38
5.3.2	Yhteistyön muodot	40
5.3.3	Kehittämisen- ja osaamistarpeet.....	48
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	49
7	POHDINTA.....	53
	LÄHTEET	55

1 JOHDANTO

Kuntien tehtävät ja roolit ovat jatkuvassa muutoksessa ja tulevat muuttumaan edelleen. Maakunta- sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus on merkittävästi muokannut kuntien toimintarooleja. Maakunnat vastaavat nykyään aiemmin kunnille kuuluneista sosiaali- ja terveyspalveluista sekä pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä. Tässä uudessa tilanteessa kuntien tehtävissä korostuvat entistä enemmän elinvoiman, hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2024; Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018, 16.)

Näiden muutoksien lisäksi kunnat ovat taloudellisesti entistä ahtaammalla, ja huonoja uutisia kunnille toi hallituksen 2023 lopussa julkaistu ilmoitus kuntien valtionosuuksien leikkauksista (Yle 2023).

Kunnille näin merkittävä leikkaus merkitsisi vääjäämättä säästöjä muun muassa sivistyspalveluista, työllisyyden ja elinvoiman edistämisestä sekä korottaisi tulo- ja kiinteistöverotusta entisestään (Korhonen 2023).

Kuntalaki kuitenkin (410/2015) velvoittaa kuntia edistämään asukkaiden hyvinvointia ja osallistumista, mukaan lukien järjestötoiminnan tukeminen. Kuntalain mukaan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saataavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Haasteena siis on, että kuntien täytyy tuottaa palvelut kuntalaisille entistä pienemmillä resursseilla. Näiden olosuhteiden valossa on entistäkin tärkeämpää, että järjestötoimijat otetaan tosissaan mukaan kunnan toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen, sillä järjestöt tuottavat merkittävän osan muun muassa vapaa-aikapalveluista etenkin pienissä kunnissa.

Kunnan tarkoituksena on tehdä paikallisia päätöksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Jäntti 2017, 63). Hyvinvoivat kuntalaiset ovat kunnan voimavara (Pulkkinen 2011) ja elinvoimaisen kunnan perusedellytys (Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 2024). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on kunnassa hallintorajat ylittävää toimintaa. Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimia toteutetaan kunnan kaikilla sektoreilla, ja lisäksi yhteistyötä tehdään paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. (Kuntaliitto 2023d.)

Hyvinvoinnin edistäjänä kunnan rooli on toimia paikallisyhteisön kehitysalustana, mikä tarkoittaa hyvinvoinnin edistämisen toteuttamista yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin sekä yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Kolmannen sektorin perinteinen toiminta on

yleishyödyllistä, voittoa tavoittelematonta ja yhteisöllistä. Siihen kuuluvat yhdistykset, puolueet, uskonnolliset yhteisöt, ammattiyhdistykset, uusosuuskunnat ja säätiöt. Neljänteen sektoriin kuuluvat kansalaiset, kansalaisten epäviralliset yhteenliittymät sekä kotitaloudet. (Kittilä ym., 5–6). Tässä kehittämistyössä järjestöillä tarkoitetaan kolmannen sektorin rekisteröityjä yhdistyksiä ja tekstissä käytetään rinnakkain sanoja järjestö ja yhdistys samassa merkityksessä.

Viime vuosina kuntien ja järjestöjen yhteistyö on saanut paljon markkinatilaa maakunta- ja sote-uudistuksien takia, ja sen tiimoilta onkin valmistunut suuri määrä selvityksiä, oppaita ja erilaisia tarkistuslistoja. Tutkimuksien ja selvityksien painopiste on ollut kuitenkin pääsääntöisesti sote-järjestöjen toiminnassa ja paikallisen yhdistyskentän mahdollisuuksien arviointi on ollut puutteellisempaa. Olen työskennellyt reilun vuoden ajan aktiivisesti paikallisten järjestöjen kanssa Taipalsaaren kunnalla kohtaamispaikkatoiminnan hankekoordinaattorina. Olen saanut tutustua ja verkostoitua alueen järjestöjen kanssa, ja kuulla ja nähdä suoraan kentältä yhdistystoiminnan paikallisista haasteista. Osana työtehtäviäni olen myös toiminut aktiivisessa yhteistyössä kunnan vapaa-aikakoordinaattorin kanssa, joka vastaa järjestöyhteistyöstä Taipalsaaressa, ja sitä kautta saanut havainnoida kunta-järjestöyhteistyön toimivuutta ja mahdollisuuksia paraatipaikalta. Olen myös päässyt osallistumaan yhteisöllisiin suunnittelu- ja verkostoitumistilaisuuksiin niin järjestäjän kuin osallistujankin roolissa. Työni lisäksi kuulun itse kahteen paikalliseen järjestöön aktiivijäsenenä, joten minulla on paljon hiljaista tietoa niin kunnan kuin toimijakentänkin näkökulmasta.

Kolmas sektori eli järjestöt tuottavat merkittävän osan Taipalsaaren alueen vapaa-aikapalveluista eli järjestävät tapahtumia ja harrastusmahdollisuuksia, luovat asukkaille sosiaalista pääomaa ja merkityksellisyyttä arjen kiireisiin. Taipalsaaren kunta on tehnyt jo vuosia aktiivista yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa, mutta vuosien varrella muuttunut yhdistyskenttä on aiheuttanut muutospaineita myös kunnan näkökulmasta. Kehitys kehittyy, ja valtaväestö ikään tyy. Järjestöjen laaja-alaisella toiminnalla on merkittävä vaikutus maaseutukuntien elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden sekä monien harrastusmahdollisuuksien ylläpitäjänä paikallisista olosuhteista huolimatta (Pihlaja 2010, 8).

Mitä olisikaan maaseutukuntien kulttuurielämä ilman järjestöjen monipuolista ja aktiivista toimintaa? Millaiset olisivat maaseutukuntien urheilu- ja liikuntamahdollisuudet ilman järjestöjen panosta seuratoiminnan ja liikuntapaikkojen ylläpitäjänä? Millaisia olisivat maaseudun asukkaiden harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ilman järjestöjä ja kolmatta sektoria? (Pihlaja 2010, 12)

Kuten muuttuneiden tilanteiden myötä kunnan keskeisimmiksi tehtäviksi ovat korostuneet elinvoiman, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen tehtävät, niin myös kulttuurituotannon alalla reagoidaan nykyisiin muutoksiin keskittymällä entistä enemmän yleisön osallistamiseen ja yhteisöllisten kokemusten vahvistamiseen (Vartiainen 2015, 44). Tämän opinnäytetyön ammattialaan eli kulttuurituotantoon liittyvä viitekehys liittyy tapahtumantuotantoon, sekä kulttuurin laaja-alaiseen käsitteeseen pienten kuntien vähäisten kulttuuripalveluiden näkökulmasta.

2 TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Taipalsaaren kunta

Taipalsaari on noin 5000 asukkaan kunta Etelä-Karjalassa, noin 15 km päässä Lappeenrannasta pohjoiseen. Taipalsaari on saaristokunta, jonka pinta-alasta noin puolet on Saimaata ja toinen puoli koostuu noin 700 saaresta. Taipalsaaren taajamat ovat Saimaanharju - Konstu, jossa asuu noin 1800 asukasta sekä kirkonkylä, jossa asuu noin 900 asukasta. (Taipalsaaren kunta 2024a.)

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnan toiminnasta ja taloudesta vastaa valtuusto, joka on kunnan päätoimielin ja jakaa toimivaltaa hallintosäännön määräyksillä. Kunnan valtuuston toimikausi on 5 vuotta. Kunnanhallitus taas johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Taipalsaaren kunnan johtoryhmän muodostavat kunnanjohtaja ja toimialajohtajat (hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja). Kunnanjohtaja vastaa kunnan operatiivisesta johtamisesta, ja johtoryhmän tehtävänä on tukea kunnanjohtajaa johtamisessa. Johtoryhmän jäsenten tehtävät, vastuualueet ja toimivallan määrittelee kunnan hallintosääntö. (Taipalsaaren kunta 2024b.)

Taipalsaaren kunnassa on nimetty järjestöyhteistyöstä vastaava työntekijä, joka toimii nimikkeellä vapaa-aikakoordinaattori. Vapaa-aikakoordinaattori toimii vapaa-aikapalveluiden yksikössä osana kunnan sivistyspalveluita. Vapaa-aikakoordinaattorin tehtäviin järjestöyhteistyössä kuuluu yhteydenpito yhdistysten kanssa, yhdistyksiä koskevan tiedon välittäminen yhdistyksille, yhteisöllisten tapahtumien koordinointi ja suunnittelu yhteistyössä yhdistysten kanssa, yhteisöllisten suunnittelu- ja keskusteluiltojen koollekutsuminen sekä sisällön suunnittelu, harrastustilojen varaamisen ja laskutuksen prosessit, kunta-järjestöyhteistyöstä viestiminen eri sidosryhmille, eri verkostoihin kuuluminen sekä avustushakemusten lähettäminen, niistä tiedottaminen ja niiden läpikäynti (Backman 2024).

2.2 Kunta-järjestöyhteistyö Taipalsaarella

Taipalsaarella on Yhdistysrekisterin (2024) mukaan 90 rekisteröitynyttä yhdistystä. Kunnan verkkosivuilla olevan yhdistyslistan mukaan alueella toimii aktiivisesti noin 40 yhdistystä (Taipalsaaren kunta 2024c). Aktiivista ja jatkuvaa yhteistyötä kunnalla on noin parikymmenen yhdistyksen kanssa (Backman 2024). Yhdistystoiminta tarjoaa kulttuuria, harrastusmahdollisuuksia sekä palveluita ja tapahtumia, jotka rikastuttavat asukkaiden arkea. Kunta toimii aktiivisesti

yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa ja olemassa olevia yhteistyömuotoja ovat: avustukset ja tuet, kunnan tilojen käyttö, tapahtumat, verkostoituminen, viestintä & markkinointi, vaikuttaminen sekä kumppanuudet ja hankkeet (Backman 2024).

2.2.1 Yhteistyön muodot

Taipalsaaren kunta myöntää vuosittain järjestöavustuksia tukeakseen paikallisten yhteisöjen toimintaa. Järjestöavustushaku järjestetään keväisin maaliskuussa, ja päätökset niistä saadaan touko-kesäkuussa. Avustusmuotoja ovat toiminta-avustus ja harkinnanvarainen kertaluonteinen kohde-avustus. Avustukset myönnetään hakemusten ja vaadittavien liitteiden perusteella. Avustuksista päätettäessä arvioidaan kyseisten asiakirjojen pohjalta hakevan tahon toiminnan tasoa, laajuutta, vaikuttavuutta ja jatkuvuutta sekä miten hyvin yhteisön toiminta tukee Taipalsaaren kunnan strategiaa. Avustuksen saajan on oltava rekisteröity yhdistys. (Backman 2024; Taipalsaaren kunta 2024f.) Toiminta-avustusta myönnetään yhteisölle sen yleisen toiminnan tukemiseen sekä toiminnan kehittämiseen. Toiminta-avustus on suunnattu jaettavaksi järjestöjen toiminnan pääasiallisen kohderyhmän ja sisällön mukaisesti. Taipalsaaren kunnan hallintosäännön (2020) mukaiset avustusryhmät ovat: lasten ja nuorten avustukset, liikunta-avustukset, kylätoiminta-avustukset ja muu vapaa-aika. (Backman 2024; Taipalsaaren kunta 2024f.) Harkinnanvaraista kertaluonteista kohdeavustusta myönnetään kertaluonteisesta toiminnasta koituviin kohtuullisiin kustannuksiin kuten rakennusmateriaaleihin, alueiden kunnostukseen tai yksittäisen tapahtuman järjestämisestä koituviin kuluihin. Avustushakemuksen yhteydessä on toimitettava liitteenä edellisen vuoden toimintakertomus, hakuvuoden toimintasuunnitelma sekä selvitys taloudellisesta tilanteesta. (Taipalsaaren kunta 2024f.)

Taipalsaaren kunta tarjoaa joitakin tilojaan yhdistysten käyttöön maksuttomasti tai listahintaa edullisemmin tiettyjen ehtojen täytyessä. Taipalsaaren kunnalla on käytössä Kohtaamispaikka Luoto, joka on kohtaamispaikka-hankkeessa Leader-rahoituksella perustettu kaikkien kunta-laisten yhteinen kohtaamispaikka. Kohtaamispaikkaa ja sen toimintaa koordinoi kunnan hyvinvointiluotsi. Kohtaamispaikka on fyysinen tila kunnan toisessa taajamassa Saimaanharju – Konstu, ja se sijaitsee keskeisellä paikalla päätien varrella ja palveluiden välittömässä läheisyydessä. Kohtaamispaikassa on kunnan sekä kolmannen ja neljännen sektorin järjestämää maksutonta ja kaikille avointa toimintaa lähes joka arkipäivä. Yhdistystoimijat saavat käyttää tilaa maksuttomasti omaan yhdistystoimintaan, sillä ehdoin, että toiminta on kaikille avointa ja maksutonta. Muussa tapauksessa käytöstä peritään hinnaston mukainen maksu 50 €/tapahtuma, pois luettuna yhdistysten kokoukset, joita varten tilaa saa käyttää maksuttomasti.

Kohtaamispaikassa on runsaasti tilaa järjestää erilaista toimintaa eri kohderyhmille. (Taipalsaaren kunta 2024d; Backman 2024.) Toisessa taajamassa, kirkonkylällä, sijaitsee paikallisen kaupan yhteydessä niin ikään Leader-rahoituksella perustettu Maaseudun palvelupiste, jonka hallinnoinnista vastaavat kunta sekä kaupan yrittäjä yhdessä. Yhdistykset saavat käyttää tilaa vapaasti oman toiminnan järjestämiseen, mutta tilassa ei voi järjestää yksityistilaisuuksia, sillä tilassa sijaitsee kaupan pakettiautomaatit, joiden tulee olla jatkuvasti kaikkien vapaassa käytössä. (Taipalsaaren kunta 2024e; Backman 2024.) Näiden kohtaamispaikkojen lisäksi Taipalsaaren kunta tarjoaa urheiluseuroille liikuntatiloja maksuttomasti, mikäli järjestetty toiminta on suunnattu alle 18-vuotiaiden lasten- ja nuorten harrastustoimintaan. Yhdistykset saavat vuokrata kunnan muita tiloja yleisen hinnaston mukaisesti. Muita tiloja ovat esimerkiksi kunnantalon kokoushuoneet, koulujen luokat ja liikuntasalit ja kunnan omistamat juhlapaikat. (Taipalsaaren kunta 2024g; Backman 2024.) Tilojen käyttö- ja vuokrahinnat määrittelee kunnan tekninen lautakunta (Backman 2024).

Taipalsaarella järjestetään vuosittain kesä-heinäkuussa perinteiset Taipalsaari-päivät, jotka toteutetaan yhteissuunnitteluna ja -toteutuksena paikallisten yhdistysten kanssa. Kunnan vapaa-aikakoordinaattori vastaa tapahtuman organisoinnista ja toimii koolle kutsujana. Taipalsaari-päivillä on pitkät perinteet, ja ne koostuvat 2–3 tapahtumapäivästä. Sunnuntai on perinteisesti maaseudun perinnepäivä, jonka toteutuksesta vastaavat paikalliset maaseutuseurat yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumaviikonlopun toimintaa suunnitellaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa ja kaikilla on mahdollisuus päästä vaikuttamaan tapahtuman toimintoihin sekä osallistumaan järjestelyihin ja toteutukseen. (Backman 2024)

Taipalsaaren kunta järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa yhteisöllisiä suunnittelu- ja verkostoitumistilaisuuksia, joihin kutsutaan kaikki paikalliset yhdistykset tai paikallisesta järjestötoiminnasta kiinnostuneet avoimella kutsulla. Näitä yhteisöllisiä suunnittelu- ja verkostointitilaisuuksia on kahden teemaisia: yhteisöfoorumi ja seurafoorumi. Yhteisöfoorumi on suunnattu kaikille järjestötoiminnasta kiinnostuneille katsomatta mitä kategoriaa yhdistys tai yksilö edustaa. Yhteisöfoorumeissa käsitellään järjestötoimintaan liittyviä aiheita, ja paikalle on kutsuttu usein puhujia tai edustajia erilaisista aiheeseen liittyvistä toimijoista. Seurafoorumi on suunnattu urheiluseuroille, ja tapaamisten teemat liittyvät nimenomaan harrastustoiminnan järjestämiseen. (Backman 2024.)

Vapaa-aikakoordinaattori on yhdistyksiin yhteydessä aina tarvittaessa sähköpostilla ja yhdistystiedotteita laitetaan vähintään 4 kertaa vuodessa. Kunta tarjoaa yhdistyksille

markkinointitukea muun muassa Etelä-Karjalan tapahtumakalenterin kautta omilla verkkosivuillaan sekä lehtimainonnassa joka kesäkuu Etelä-Saimaan Kesäliiteessä ja sosiaalisessa mediassa tapahtumamainosten jakamisella. (Backman 2024.)

Taipalsaaren kunnassa toimii nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Kaikilla asukkailla on mahdollisuus päästä näihin neuvottelukuntiin. Vanhus- ja vammaisneuvostossa on eri järjestöjen edustajia tuomassa oman toimialansa asukkaiden ääntä kuuluviin. (Taipalsaaren kunnan hallintosääntö 2020; Taipalsaaren kunta 2024h.)

Kunta tarjoaa mahdollisuuden osallistua Liikuntamaa-tapahtumien järjestämiseen ostopalveluna. Liikuntamaatapahtumat ovat 1–12-vuotiaille lapsille suunnattuja liikunnallisia tempauspäiviä, joita järjestään Taipalsaaren kolmen koulun liikuntasaleissa noin kerran kuukaudessa pois luettuna kesäaika. Yhdistyksen tulee järjestää erilaisia toimipisteitä kouluilta löytyvistä välineistä ja valvoa toimintaa. Toiminta ei ole ohjattua ja jokainen lapsi on paikalla oman vanhempansa vastuulla. Lisäksi Taipalsaaren kunta on hakenut rahoitusta Harrastamisen Suomen malli -hankkeelle, jonka tarkoituksena on saada järjestettyä peruskouluikäisille lapsille maksutonta harrastustoimintaa koulupäivän yhteyteen (Harrastamisen Suomen malli 2024). Rahoituksen varmistuttua tarkoituksena on kartoittaa yhdistysten kiinnostusta kerhotoiminnan järjestämiseen ostopalveluna. (Backman 2024.)

Kunta tekee myös aktiivista yhteistyötä Etelä-Karjalan liikunta ja urheilu ry:n (Eklu) kanssa, jonka kautta kunnalla on ollut mahdollisuus tarjota erilaisia harrastuksiin liittyviä hanketoimia yhdistyksille. (Backman 2024.) Opinnäytetyön tekemisen aikaan Eklulla on käynnissä Harrastuksia lähellä -hanke, jonka tavoitteena on lisätä yhdistysten ohjaajien määrää ja osaamista, lähiharrastustarjontaa alueella, harrastuksien tunnettuutta ja saavutettavuutta, paikallisten toimijoiden välistä yhteistyötä, yhdistysten elinvoimaisuutta ja paikallisten asukkaiden ja yhteisöjen osallisuutta eri harrastusmahdollisuuksien tuottajina. Hankeen tarkoituksena on kehittää paikallista harrastustoimintaa yhdessä yhdistysten kanssa. Hankkeessa on yhteisiä tapaamisia, joissa kartoitetaan ja suunnitellaan yhdessä muun muassa ajankohtaisia koulutustarpeita, yhteistapahtumia sekä harrastustoiminnan viestinnän tehostamista. (Etelä-Karjalan liikunta ja urheilu ry 2024). Taipalsaaren kunnalla on muutama tilojen tai alueiden ylläpitoa koskeva ostopalvelusopimus paikallisten yhdistysten kanssa (Backman 2024). Näitä ostopalvelusopimuksia ei tässä opinnäytetyössä lasketa mukaan kunta-järjestöyhteistyön muotoihin, sillä tällainen ostopalvelu olisi voitu yhtä hyvin ostaa myös yksityiseltä palveluntarjoajalta.

2.3 Kehittämistyön tarve

Taipalsaarella toimii muun muassa kulttuuriin, liikuntaan, kotiseututyöhön, hyvinvointiin ja harrastuksiin liittyviä yhdistyksiä, jotka ovat merkittävässä roolissa Taipalsaaren alueen vapaa-aikapalveluiden tarjonnassa. Taipalsaarella yhdistykset tarjoavat harrastusmahdollisuuksia, yhteistä tekemistä eri kohderyhmille, tietoa ja taitoa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä useita tapahtumia ympäri vuoden. Kunnan ja yhdistysten välinen yhteistyö ei ole pelkästään tehokas tapa tarjota palveluita ja tapahtumia asukkaille, vaan se on myös keino vahvistaa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta (Yhdistysyhteistyö 2024). Tapahtuman järjestämisen näkökulmasta Taipalsaaren kunnan yhdistystoiminnassa korostuvat paikallisyhteisön vahvistaminen, kulttuurin ja perinteiden vaaliminen sekä kuntalaisten osallistuminen ja hyvinvoinnin edistäminen. (Backman 2024.) Jotta yhteistyö olisi kunnan ja järjestöjen välillä entistä sujuvampaa sekä molemminpuolisia tarpeita huomioivaa, on tärkeää tehdä kartoitusta siitä, mikä yhteistyön tilanne on ja miten eri osapuolet kokevat yhteistyön kehitystarpeet.

Perinteinen järjestötoiminta vaikuttaa merkittävästi paikallisen yhteisöllisyyden vahvistamiseen, yhteisöjen toimivuuteen, sosiaalisen pääoman muodostumiseen, paikalliseen demokratiiaan, kansalaisten väliseen vuorovaikutukseen, sosiaaliseen tukeen ja vapaaehtoistoiminnan syntymiseen. (Möttönen & Niemelä 2005, 8). Yhdistykset ovat iso osa tapahtuma- ja palvelukenttää kuntasektorilla, ja etenkin pienessä taajamakunnassa yhdistysten tuottamat tapahtumat ovat merkittävä hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävä tekijä. Järjestöillä on suuri rooli muun muassa erilaisten tapahtumien ja juhlien järjestäjänä, kulttuuriympäristön ja perinteisen kulttuuritiedon hoitajana ja tallentajana, asukas- ja kylätoiminnan ylläpitäjänä sekä palo- ja pelastustoimen vapaaehtoisena täydentäjänä (Pihlaja 2010, 12).

Taipalsaaren kunnan ja paikallisten yhdistysten välinen yhteistyö on keskeinen osa paikallista toimintaa ja kehitystä. Yhdistykset tuottavat merkittävän osan Taipalsaaren alueen tapahtumista ja harrastuksista. Taipalsaarella on toimivia tapoja edistää tätä yhteistyötä ja tukea paikallisia yhdistyksiä heidän toiminnassaan, mutta on kuitenkin havaittavissa tarve selkeyttää ja vahvistaa tätä yhteistyötä sekä tuoda esiin nykyisen yhteistyön haasteita ja mahdollisuuksia. (Backman 2024.) Selkeyttämisen ja vahvistamisen tarve ovat nousseet esiin yhteisissä keskusteluissa niin kunnan kuin yhdistystenkin puolelta. Yhteistyön selkeyttämiseksi olisi hyödyllistä laatia yhteisiä toimintasuunnitelmia ja sopimuksia, jotka määrittelevät selkeästi vastualueet ja tavoitteet. Näin voitaisiin paremmin hyödyntää niin kunnan kuin yhdistystenkin resursseja ja osaamista, sekä varmistaa, että kaikki osapuolet kokevat yhteistyön tasapuoliseksi ja

hedelmälliseksi. Näiden työkalujen avulla olisi mahdollista edistää entistä paremmin hyvinvoinnin ja osallisuuden työtä, jotta kunta näyttäytyy jatkossakin elinvoimaisena ja yhteisöllisenä maaseutukuntana.

Järjestöillä on myös sisäisiä haasteita. Järjestöjen toiminta nojaa usein pienen aktiivijoukon vaaraan, ja samat henkilöt ovat mukana useissa eri järjestöissä. Haasteita on etenkin uusien vastuuhenkilöiden löytymisessä sekä nykyisten aktiivijäsenten ikääntymisessä. Lisäksi uudenlaiset neljännen sektorin osallistumisen tavat sekä erilaisten tapahtumien ja toiminnan järjestäminen perinteisen järjestötyön ulkopuolella ovat yleistyneet, mikä aiheuttaa haasteita sille näkemykselle, miten järjestötyö on tähän asti koettu. (Ahonen-Walker, Niemi 2022.) Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa syntyvät ja organisoituvat yhteisöt tarjoavat mahdollisuuksia entistä avoimempaan, nopeampaan ja joustavampaan kansalaisosallistumiseen. (Kittilä ym. 2018, 6). Opin näytetyön tavoitteena on myös osaltaan vastata näihin haasteisiin, ja yhteistyön kehittämisen näkökulmasta lisätä järjestötoiminnan kiinnostavuutta alueella.

Kuntalaisen hyvinvointi on kuntien tärkein tavoite, joka on kirjattu kuntalain (410/2015) 1 §:ään. Kunnan eri toimialat sekä toimijat mahdollistavat yhteistyössä erilaisista lähtökohdista tuleville asukkaille mahdollisuudet hyvään elämään (Kuntalaki 410/2015). Yhteisöt ja yhdistykset tukevat kuntalaisia arjessa ja parhaimmilla muodostavat yhdessä kiinteän osan tukiverkkoa. Osallisuuden tunteella tiedetään olevan suora vaikutus asukkaiden kokemukseen omasta hyvinvoinnista (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024d). Taipalsaaren kuntastrategian (2022–2025) sekä laajan hyvinvointiraportin (2021) suunnitelmaosan yhtenä painopisteistä on kaikenikäisten kuntalaisten osallisuuden vaaliminen. Valtuustokauden vaihtuessa vuonna 2025, on aika päivittää myös kunnan toimintaa ohjaavia asiakirjoja kuten kuntastrategia sekä kirjata hyvinvointikertomus sekä luoda hyvinvointisuunnitelma uudelle valtuustokaudelle. Nämä ovat tärkeitä kunnan toimintaa ohjaavia työkaluja, joiden suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon myös järjestötyön näkemys ja merkitys kunnassa. Onnistuneen kuntastrategia perustuu vuorovaikutusprosessiin, jonka tuloksena syntyy yhteisymmärrys kunnan tulevaisuudesta. Tässä vuorovaikutusprosessissa tulisi ottaa huomioon asukkaat, luottamushenkilöt, virkamiehet sekä yhdistykset ja järjestöt, jotta kaikkien osapuolten näkemykset ja tarpeet tulevat huomioituiksi. (Kuntaliitto 2021.)

3 KUNTA-JÄRJESTÖYHTEISTYÖ

3.1 Kunta, maakunta vai hyvinvointialue?

Järjestöjen kannalta kaikki kolme toimijaa, kunta, maakunta ja hyvinvointialue, voivat toimia tärkeinä kumppaneina, mutta niillä kaikilla on omat erityispiirteensä ja vahvuutensa. Kunnat tarjoavat paikallista tukea, maakunnat laajempaa näkökulmaa ja resursseja, ja hyvinvointialueet erityisasiantuntemusta ja konkreettisempaa tukea terveys- ja hyvinvointialan toimintaan. Kunnat ovat usein lähinnä paikallisyhteisöjä ja ne ovat suorassa kosketuspinnassa asukkaisiin ja yhdistyksiin. Kunnat voivat tarjota yhdistyksille konkreettista tukea, kuten tiloja, rahoitusta ja muita yhteistyömahdollisuuksia. Kunnan kanssa on usein helpompi ja nopeampi aloittaa yhteistyö, ja yhdistykset voivat vaikuttaa suoraan oman asuinalueensa kehittämiseen ja palveluihin. Hyvinvointialueet ja kunnat tekevät yhteistyötä, ja varmistavat toimintaedellytykset oman alueensa järjestöille. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023b.) Maakunnat toimivat laajemman alueen kehittäjinä ja voivat tarjota yhdistyksille resursseja, verkostoja ja asiantuntemusta eri aloilta. Ne voivat myös koordinoida yhdistysten välistä yhteistyötä alueellisella tasolla. Maakunnan kautta yhdistykset voivat laajentaa näkökulmaansa ja verkostojaan sekä hyödyntää alueellisia resursseja ja palveluita. (Kittilä ym. 2018.)

Manner-Suomessa on 18 maakuntaa, ja niissä jokaisessa toimii maakunnan liitto. Maakunnan liitot ovat osa aluehallintoa, ja ne ovat kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimivia lakisääteisiä kuntayhtymiä. Kaikki Etelä-Karjalan kunnat ovat Etelä-Karjalan liiton jäsenkuntia. Liiton lakisääteisiä tehtäviä ovat alueiden kehittäminen sekä maakuntakaavoitus. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto on edunvalvonta- ja suunnitteluyksikkö, joka edistää alueen elinvoimaisuutta, sekä maakunnallista identiteettiä ja asukkaiden osallisuutta alueen kehitystyössä työskentelemällä muun muassa kulttuuria edistävästi. Kulttuurin kehittämistehtävää toteutetaan yhteistyöryhmä Etelä-Karjalan kulttuurikonklaavin kautta, joka on Etelä-Karjalan liiton koordinoima epävirallinen yhteistyöverkosto. Kulttuurikonklaaviin kuuluu eri taustaisia maakunnan kulttuuritoiminnan edistäjiä. Kulttuurikonklaavin tavoitteena on tiivistää toimijoiden yhteistyötä kulttuurin edistämässä ja näkyväksi tekemisessä. (Etelä-Karjalan liitto 2024a.) Kulttuurikonklaavin lisäksi Etelä-Karjalan liitto tarjoaa kulttuurityöstä kiinnostuneille työntekijöille, yksityishenkilöille, yhdistyksille ja yhteisöille tiedottamiseen, tiedonkulkuun, tiedon saavutettavuuteen ja markkinointiin apua kulttuuritoimijoiden postituslistan, viikon kulttuuritoimija -videosarjan ja Etelä-Karjalan kulttuurilehden muodossa. Kulttuuritoimijoiden postituslistalla

tiedotetaan muun muassa haettavista avustuksista, yhteismarkkinoinnista, paremmasta vaikutusmahdollisuudesta kulttuuritoimijoiden näkyvyyteen mediassa, kulttuuritoimijoiden verkostoitumistilaisuuksista ja muista koko Etelä-Karjalaa koskevista kulttuuri- ja yhteistyöasioista. Viikon kulttuuritoimija -videosarjaan voi lähettää lyhyen videon oman toiminnan kuvauksesta ja liitto jakaa videoita eteenpäin omissa sosiaalisen median kanavissaan. Etelä-Karjalan kulttuurilehti on koko Etelä-Karjalan kattava kulttuuriaiheinen lehtikooste, joka koostuu artikkeleista, mainoksista sekä sähköisen Etelä-Karjalan tapahtumakalenterin tapahtumalistauksesta. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa, ja se jaetaan ilmaisjakeluna lähes jokaiseen kotitalouteen. (Etelä-Karjalan liitto 2024b.)

Hyvinvointialueet keskittyvät erityisesti sosiaali- ja terveystalouteen sekä hyvinvoinnin edistämiseen. Ne voivat tarjota yhdistyksille asiantuntemusta ja resursseja esimerkiksi terveys- ja hyvinvointiprojekteihin. Hyvinvointialueen kautta yhdistykset voivat saada asiantuntemusta terveys- ja hyvinvointialan toimintaan sekä vahvistaa rooliaan paikallisen hyvinvoinnin edistäjänä. Hyvinvointialueet hyödyntävät järjestöjen osaamista palvelujen kehittämisessä ja päätöksenteossa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023b.) Taipalsaari kuuluu Etelä-Karjalan hyvinvointialueeseen. Etelä-Karjalan hyvinvointi alue tekee hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työtä yhteistyössä järjestöjen kanssa. Järjestöt tuottavat erilaisia sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea tukevia toimintoja hyvinvointialueella. Etelä-Karjalan hyvinvointialueelta on haettavissa harkinnanvaraista järjestöavustusta rekisteröidyille yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille sellaiseen toimintaan, jonka tavoitteena on hyvinvointialueen asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen. (Etelä-Karjalan hyvinvointialue 2024.)

3.2 Kunnat, järjestöt ja yhteistyö

Järjestöjen ja kuntien välinen yhteistyö perustuu hyvinvoinnin ja kansalaisyhteiskunnan suhteeseen. Kuntien on nähtävä järjestöt osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoivan yhteiskunnan edistäjinä. (Möttönen & Niemelä 2005, 6–7.) Järjestöjen toiminta täydentää julkisia palveluita, ja järjestöjen toiminta voi olla esimerkiksi osa palveluketjua tai -kokonaisuutta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023b.) Kunnalla on 7 pääroolia, joita kukin kunta toteuttaa omien vahvuuksien mukaan suhteessa järjestötyöhön. Roolit ovat sivistysrooli, hyvinvointirooli, osallisuus- ja yhteisörooli, elinkeino- ja työllisyysrooli, elinympäristörooli, itsehallintorooli sekä kehittäjä- ja kumppanirooli. (Kuntaliitto 2023c.)

Kuva 1: Kunnan roolien kuvaukset suhteessa järjestötoimintaan. Grafiikka: Suomen kuntaliitto (2018).

Laki velvoittaa kuntia toimimaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä järjestöjen kanssa. Kuntalain (410/2015) pykälät 1 ja 22 velvoittavat kuntia myös edistämään hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien järjestöjen vaikutusmahdollisuuksia ja toimintaedellytyksiä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023b.) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä on tehtävä laaja-alaisesti eri toimijat huomioiden ja osallistaen.

Kuntien ja järjestöjen välinen sekä järjestöjen keskinäinen yhteistyö ovat avainasemassa väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä terveyserojen kaventamisessa eri väestöryhmien välillä. Yhteistyön parantaminen edellyttää tavoitteiden selkeyttämistä ja yhteistyön päämäärien ja toimintatapojen tarkkaa määrittelyä. Käytännössä tämä tarkoittaa sopimusten tekemistä yhteistyön muodoista ja asiantuntijuuksien hyödyntämistä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023b.) Kunta-järjestöyhteistyön tarkoituksena on hyvinvointi- ja terveystyön näkökulmasta saada toiminta lähemmäs kuntalaisia, jotta kuntalaisten ääni saadaan kuuluviin. Kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön suunnittelussa kannattaa huomioida esimerkiksi seuraavat asiat: yhteisten tavoitteiden määrittely, joustavat rakenteet yhteistyön tukena, moniäänisyyden arvostaminen, avoin tiedottaminen molemmin puolin, riittävien resurssien varaaminen ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2023b; Möttönen & Niemelä 2005.)

Järjestöt liittyvät kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävään työhön eri tavoin. Järjestöt voivat tuottaa alueelle erilaisia palveluita tai yhteistyö voi perustua palvelujen ja toimintamallien yhteiskehittämiseen. Kunnat voivat tukea järjestöjä rahallisilla avustuksilla ja tarjoamalla edullisia tai maksuttomia toimintatiloja. Tuki voi olla myös esimerkiksi vuokratukea tilojen käyttöön tai hankintaan, tietotekniikan käyttömahdollisuuksia tai apua tapahtuman järjestämisessä. (Sosiaalibarometri 2022, 13.) Järjestöt toimivat kunnissa kaikkien toimialojen rinnalla täydentäen kunnan palveluita. Lisäksi järjestöt tarjoavat kunnan asukkaille yhteisön ja vaikuttamisen kanavan, sekä mielekästä tekemistä (Kuntaliitto 2023a). Ominaisia järjestötoimia etenkin maaseutukunnissa toimiville järjestöille ovat muun muassa erilaisten tapahtumien, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso-, harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan järjestäminen, ympäristöhoito, perinteen ja historian tallentaminen sekä asukas- ja kylätoiminnan ylläpitäminen. (Pihlaja 2010.)

3.3 Kuntien yhdistystoimintaa ohjaavat tekijät

3.3.1 Kuntalaki

Kuntalaki (410/2015) määrittelee kuntien tehtävät ja velvoitteet sekä kuntalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet. Se velvoittaa kuntia edistämään asukkaiden hyvinvointia ja osallistumista, mukaan lukien järjestötoiminnan tukeminen. Laki määrittelee myös kulttuuritoiminnan käsitteen ja kuntien velvollisuudet edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä. Kunnan tulee edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä osana asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. (Kuntalaki 410/2015.)

3.3.2 Laki kuntien kulttuuritoiminnasta

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) edistää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia kulttuuriin, taiteeseen sekä sivistykseen, ja pyrkii vahvistamaan väestön terveyttä, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kulttuurin ja taiteen keinoin. Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, §1). Yhdistykset ovat merkittävässä roolissa erilaisten kulttuuripalveluiden tarjoajina. Kulttuuripalveluilla edistetään niin ikään kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Parhaimmillaan kulttuuri kaikessa laaja-alaisuudessaan parantaa ihmisen

hyvinvointia ja elämänlaatua, lisää osallisuuden mahdollisuuksia ja edistää yhteisöllisyyttä sekä vähentää osaltaan yksinäisyyttä. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2024a).

3.3.3 Kuntastrategia

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia ja lakisääteinen asiakirja, josta johdetaan kunnan keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen (Kuntaliitto 2024). Kuntalain (410/2015, 37§) mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista, ja siinä tulee käsitellä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä, osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia, palveluiden järjestämistä ja tuottamista, laissa säädettyjä palvelutavoitteita, omistaja- ja henkilöstöpolitiikkaa sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittämistä. Kunnanvaltuusto hyväksyy kuntastrategian valtuustokausittain (Kuntaliitto 2024) ja tarkastelee sen toteutumista vähintään kerran valtuustokaudessa (Kuntalaki 410/2015, 37§). Asiakirjassa on arvioitava nykytilaa ja toimintaympäristöön kohdistuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia kunnan tehtäviin. (mt., 37§.)

Taipalsaaren kunnan kuntastrategiaan (2022) vuosille 2022–2025 on kirjattu tavoitteet, jotka painottavat kuntalaisten ja kolmannen sektorin osallisuuden vahvistamista sekä sidosryhmien välisen viestinnän tehostamista. Palvelujen käyttäjiä ja yhteisöjä kuullaan, ja heidän palautetaan hyödynnetään palvelujen kehittämisessä. Kunta edistää ja tukee tapahtumatarjontaa. Näiden strategian tavoitteiden mittareina käytetään uusien toimenpiteiden lukumäärää, palvelujen käyttö- ja kävijämääriä, tapahtumien ja niiden kävijöiden määrää sekä uusien kuntalaistapahtumien määrää.

Myös kuntastrategian (2022) osuudet ”kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen” ja ”osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet” ovat avainasemassa kunta-järjestöyhteistyön kehittämisessä. Kunta-järjestöyhteistyö perustuu kuntalaisten tarpeiden ja odotusten ymmärtämiseen sekä yhteisten tavoitteiden asettamiseen. Kuntastrategian (2022) määrittelemät tavoitteet, kuten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen, ohjaavat yhteistyötä kohti konkreettisia toimenpiteitä ja hankkeita. Kuntastrategian osuuksien selkeä painotus kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämässä parhaimmillaan vahvistaa kuntien ja järjestöjen välistä yhteistyötä, joka tähtää paikallisyhteisön kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen.

3.3.4 Kuntien hyvinvointityö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet asetetaan kunnan strategisessa suunnittelussa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perustuu tietoon kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä ja siksi kunnassa on seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Näistä raportoidaan kunnanvaltuustolle vuosittain. Kerran valtuustokaudessa (5 vuotta) laaditaan menneen kauden hyvinvointikertomus ja tulevien kausien hyvinvointisuunnitelma, jotka kunnat toimittavat myös hyvinvointialueelle. (Sosiaali- ja terveyshuollon järjestämislaki 612/2021, §6.) Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Hyvinvointikertomuksessa tunnistettujen tavoitteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden tulisi ohjata kunnan hyvinvointityötä. Hyvinvointikertomus tuottaa myös seurantatietoa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024e.) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä korostuu etenkin kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023a.)

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sote-palveluiden järjestäminen siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle, mutta kuntien vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy ennallaan. Elinvoimaisen kunnan ja elinvoimaisen hyvinvointialueen perustana voidaan pitää hyvinvoivaa väestöä, ja tästä syystä kuntia on tärkeää palkita vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työstä. Väestön hyvinvointia ja terveyttä tukevat muun muassa koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024c.) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin määrittää, minkä verran kunta saa hyvinvointi ja terveystyönsä perusteella valtionosuuteensa lisäosuutta. Kunnan HYTE-kerroin määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024c; Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021, §15.)

Hyvinvointiryhmä vastaa Taipalsaaren kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman toteutumisesta ja raportoinnista valtuustolle vuosittain. Taipalsaaren laajaa hyvinvointikertomusta ovat olleet valmistelemaan eri ikäryhmistä koostuva asiantuntijaryhmä. Hallintorajat ylittävään hyvinvointiryhmään kuuluvat kunnanhallituksen edustaja, kunnanjohtaja,

sivistysjohtaja, hyvinvointiluotsi, sivistyslautakunnan jäsen, vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen, nuorisovaltuuston edustaja, kirjaston, teknisen toimen, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen edustajat, nuoriso-ohjaaja sekä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen (entinen Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden) edustaja. (Taipalsaaren laaja hyvinvointikertomus 2021, 3) Taipalsaaren voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman painopiste järjestöjen näkökulmasta on yhteisöllisyyden vahvistaminen säännöllisten kuntalaisten kohtaamisien, kohtaamispaikkatoiminnan ja järjestöavustuksien kautta. Näitä tavoitteita mitataan liikuntakyselyn, järjestettyjen tapaamisten lukumäärän ja Kohtaamispaikka Luodon käyttöasteen perusteella. (Taipalsaaren laaja hyvinvointikertomus 2021, 25–32)

3.4 Kunta-järjestöyhteistyön kehittämisen mahdollisuuksia

Järjestöyhteistyön kehittämistä on tutkittu erilaisten hankkeiden avulla useiden vuosien ajan, ja etenkin sote-uudistus pakotti valtakunnallisesti tarkastelemaan uudistusten vaikutuksia ja järjestökentän toimintaedellytyksiä uudistuksen jälkeen. Tutkimuksia on tehty myös kuntanäkökulmasta järjestöyhteistyön kehittämiseksi paikallisemmin. Hankkeita yhdistäviä tekijöitä ovat olleet yhteisten suuntaviivojen luominen, verkostoyhteistyön kehittäminen ja tiedon kokoaminen yhteen paikkaan. Tavoitteina on ollut varmistaa, että valtakunnallisesti, maakunnissa, hyvinvointialueilla sekä kaikilla kunnilla ja järjestöillä on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoiminnan sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Hankkeiden tiimoilta onkin valmistunut suuri määrä selvityksiä, oppaita ja erilaisia tarkistuslistoja. Seuraavissa kappaleissa on esitelty 4 erilaista hanketta tai projektia, joiden tarkoituksena on edistää järjestöyhteistyötä kunta-sektorilla.

3.4.1 Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina -hanke

Kotiseutuliitto (2024a) on koonnut hankkeessaan ”Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina” tutkimustietoa kolmannen sektorin rooleista kulttuuripalveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tutkimuksessa kartoitettiin olemassa olevista yhteistyön toimintamalleista käytökelpoisimmat ja lopputuloksena tieto kasattiin verkko-oppaaseen, jota on jaettu kunnille järjestöyhteistyön kehittämisen tueksi. Materiaalia kerättiin yhdistyksille ja kunnille suunnatusta verkkokyselystä, asiantuntijaryhmän kommentteista sekä erilaisista työpajoista. Verkko-oppaan teemoina ovat kulttuuripalveluiden keskeisimpien käsitteiden ja lakien selvitys, yhteistyönkuvaukset, kuvaukset erilaisista toimijoista (kunnat/yhdistykset), kuvaukset erilaisista kumppanuuksien muodoista ja yhteistyön tarkistuslista sekä kuvaukset kulttuurikumppanuuden

käytännöistä ja kokeiluista. Lopputuloksiin on kasattu erilaisia jo käytössä olevia ja helposti käyttöön otettavia yhteistyön malleja, joita ovat muun muassa erilaiset kumppanuus- ja yhteistyösuunnitelmat ja -sopimukset, osallistavan budjetoinnin eri mallit sekä erilaiset yhteistyöelimet kunnan ja järjestöjen välillä. (Kotiseutuliitto 2024b.)

3.4.2 Järjestöystävällinen kunta -toimintamalli

Pohjois-Pohjanmaan Järjestörakenne -hanke on toteutettu vuosina 2017–2020, ja sen tarkoituksena oli tukea etenkin sosiaali- ja terveystalouden järjestöjen toimintaa maakunta- ja sote-uudistuksessa kehittämällä toimivia yhteistyötapoja kunta-järjestösektorilla. Järjestöystävällinen kunta-toimintamalli on syntynyt tämän hankkeen lopputuloksena. Toimintamallin tavoitteena on tarjota maakunnille, kunnille ja järjestöille tietoa siitä, millainen on järjestöystävällinen maakunta ja kunta nimenomaan järjestöjen mielestä. (Innokylä 2021.) Toimintamallin mukaan järjestöystävällinen kunta: 1. mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen, 2. tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisina kumppaneina, 3. nimeää järjestöyhdyshenkilön ja kutsuu järjestöt säännöllisesti koolle, 4. tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja 5. maksaa järjestöavustuksia, 6. kerää ja hyödyntää asukkaiden kokemuksia palveluissaan ja 7. viestii järjestötoiminnasta asukkaille (Innokylä 2021). Järjestöystävällisessä maakunnassa ja kunnassa toimii useita eri alojen järjestöjä, jotka tekevät laaja-alaista yhteistyötä näiden tahojen kanssa. Kunnat ja maakunta tukevat järjestöjen toimintaa toimimalla järjestöystävällisesti. Yhteiset periaatteet järjestöystävälliselle toiminnalle luodaan yhdessä järjestöjen kanssa esimerkiksi kyselyjen, verkostotapaamisten ja työpajojen avulla. (Innokylä 2021; Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry 2024.)

3.4.3 Etelä-Karjalan kumppanuusverkosto -hanke

Etelä-Karjalan Yhdistykset ry on maakunnallinen yleishyödyllinen yhdistys, joka toimii eri koosten ja hajanaisten yhdistysten yhteisenä edunvalvojana Etelä-Karjalassa. Sen tarkoituksena on olla maakunnallista järjestökenttää kokoava elin ja mahdollistaa sekä edistää järjestöjen toimintaedellytyksiä alueella. Etelä-Karjalan Yhdistykset ry toteuttaa STEA-rahoitteista Kumppanuusverkosto -hanketta, jonka tavoitteena on kehittää maakunnan sosiaali- ja terveysjärjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyötä sekä vahvistaa järjestöjen keskinäistä viestintää ja yhteistoimintaa. Hanke keskittyy maakunnan Kumppanuuspöytäan, joka yhdistää maakunnan yhdistykset, järjestöt, kunnat ja kuntayhtymät yhteisen toiminnan ja yhteistyön suunnitteluun sekä koko maakunnan yhteisen järjestöstrategian laatimiseen. (Etelä-Karjalan Yhdistykset ry 2024.)

3.4.4 Järjestöt 2.0 – Järjestöt mukana muutoksessa -hanke

Vuonna 2017 Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE aloitti valtakunnallisen Järjestö 2.0: mukana muutoksessa -hankkeen järjestöjen roolien vahvistamiseksi. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa järjestöjen roolien ja eri toimijaverkostojen muodostumista maakunta- ja sote-uudistuksissa, sekä maakuntien ja kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn tukeminen. Järjestö 2.0 -hanke käynnisti 17 maakunnallista hanketta, joiden tavoitteena oli tuoda järjestöjen työtä näkyväksi osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä vahvistamalla maakunnan eri toimijoiden välistä vuoropuhelua. (SOSTE 2024a.) Ohjelman tärkeimpänä kokonaan kattavana toimijoiden keskinäisen vuorovaikutuksen vahvistajana toimii Innokylän Järjestöt 2.0 -sivusto, johon on koottu kaikkien 17 maakuntahankkeen materiaaleja ja hyviä käytäntöjä kaikkien saataville. (SOSTE 2024a, Innokylä 2024a).

Järjestö 2.0: mukana muutoksessa -hankkeen maakuntahankkeiden toteuttajat ovat yhdessä valmistelleet seuraavanlaiset teesit elinvoimaisen järjestötoiminnan edistämiseksi: 1. Kunnat ja maakunnat edistävät hyvinvointia tarjoamalla maksuttomia tiloja järjestöjen käyttöön 2. Kaikkiin Suomen kuntiin nimetään järjestöyhdyshenkilö 3. Tulevaisuuden sote-uudistuksella turvataan järjestöjen mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön 4. Jokaisella maakunnalla on yhteisesti sovitut käytännöt, roolit ja rakenne järjestöavustuksille 5. Sote-uudistuksessa tulee luoda selkeät pelisäännöt, mikä on järjestölähtöisen auttamistoiminnan rooli ja asema. (Yhdistystori 2024.)

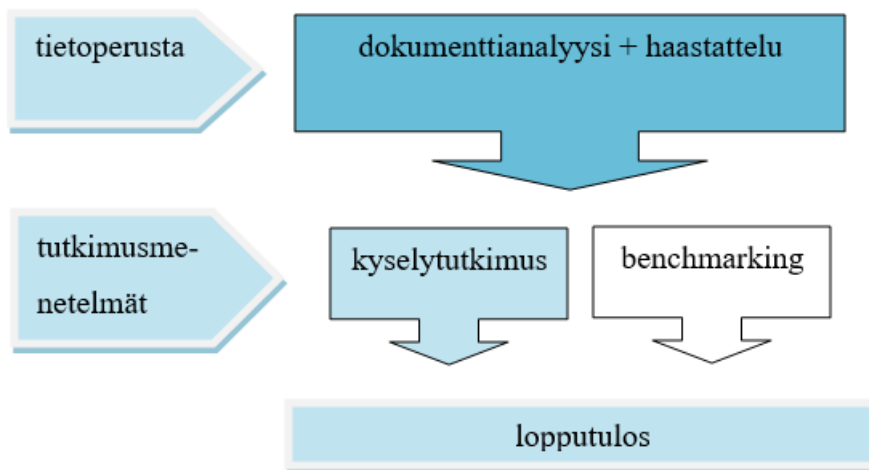
3.4.5 Yhteinen Päijät-Häme -hanke

Yhteinen Päijät-Häme -hankkeen tarkoituksena on ollut hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhdessä järjestöjen, kuntien ja maakuntien kanssa. Yhteinen Päijät-Häme -hankkeen tarkoituksena on ollut parantaa yhdistysten toimintaedellytyksiä sekä edistää uusien yhteistyöverkostojen syntymistä ja vahvistaa jo olemassa olevaa verkostoa. Hankkeen toimenpiteitä on suoritettu erilaisten yhteisöllisten työpajojen, koulutusten ja yhteiskehittämisen keinoin. Hankkeen lopputuloksena yhdistysten näkyvyyden ja tunnettuuden lisäämiseksi on luotu Kumppanuusverkosto-verkkosivu, josta löytyy tietoa, apua ja vinkkejä muun muassa yhdistystoiminnan päivittämiseen, viestintään, vaikuttamiseen ja tapahtuman järjestämiseen. Yhdistys ja kuntayhteistyön kehittämiseksi on luotu malleja muun muassa yhdistysiltojen järjestämisestä sekä yhdistysten hyvinvointi- ja terveystoiminnan kyselyillä ja työpajapohjilla. Koko maakunnan yhdistysyhteistyön tueksi on luotu monialaisia toimijaverkostoja, yhdistysfoorumi ja

järjestöstrategia. Hankkeen lopputuloksena on yhteenvetona koottu ohjeopas, joka sisältää seuraavat teemat: yhdistystoiminnan tunnettuus, yhteistyön vuosikello, yhdistysyhteyshenkilö, yhdistysillat, tilayhteistyö, yhdistysavustukset, yhdistisyhteistyö ja yhteiskehittäminen. (Innokylä 2020.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tämä opinnäytetyön tutkimuksellinen lähestymistapa on laadullinen tapaustutkimus. Tapaustutkimus soveltuu kehittämistyön lähestymistavaksi, kun tarkoituksena on tuottaa kehittämissuhteita ja -ideoita (Ojasalo & Moilanen & Ritakoski 2015, 52). Tapaustutkimuksen tarkoituksena on tuottaa syvällistä ja yksityiskohtaista tietoa tutkittavasta kohteesta, auttaen ymmärtämään kehittämisen kohdetta sen todellisessa toimintaympäristössä. Laadullinen tapaustutkimus vastaa usein kysymyksiin "miten" ja "miksi". Tapaustutkimuksessa yhdistellään erilaisia menetelmiä, jotta lopputuloksesta saataisiin mahdollisimman monipuolinen. Tapaustutkimuksessa voidaan hyödyntää myös määrällisiä menetelmiä. (Kallinen & Kinnunen 2021.) Tässä opinnäytetyössä aineistonhankintamenetelminä on käytetty dokumenttianalyysiä, haastattelua, kyselytutkimusta sekä benchmarking-menetelmää. Aineistonhankinnan perusteena ovat toimineet kehittämistarpeen lähtökohdat ja niihin soveltuvat menetelmät.

Kuva 2: Tässä opinnäytetyössä käytetyt menetelmät.

Tietoperustan keräämisessä käytettiin toimijan verkkosivuja, sosiaalisen median kanavia ja muita kirjallisia dokumentteja. Näiden lähteiden tarjoaman tiedon lisäksi tarvittiin kuitenkin lisätietoa toimijan näkökulmasta, joten aineistonhankintamenetelmäksi valittiin haastattelu. Haastattelun avulla voitiin selvittää puutteelliset tai muut sellaiset tiedot, jotka eivät ole muuten saatavilla. Kysymykset valittiin siten, että vastaukset antaisivat mahdollisimman laajan kokonaiskuvan kunta-järjestöyhteistyöstä kunnan näkökulmasta. Haastattelu tehtiin Taipalsaaren kunnan hyvinvointikoordinaattorille, joka vastaa kunnan järjestöyhteistyöstä. Kyselytutkimuksen kohderyhmänä olivat paikalliset yhdistykset, ja kysely osoitettiin niiden edustajille. Kyselyn tarkoituksena oli saada mahdollisimman monipuolisesti vastauksissa kunta-

järjestöyhteistyön nykytilasta sekä sen kehittämistarpeista nimenomaan yhdistystoimijoiden näkökulmasta. Benchmarkingin tarkoituksena oli kohdistaa tarkastelu haastattelussa esille nousseeseen jo tunnistettuun kehittämiskohtaan eli viestinnän tehokkuuteen. Benchmarkingin tarkoituksena oli selvittää, miten Taipalsaaren kunta tällä hetkellä viestii yhdistyksille itselleen sekä yhdistyksistä kuntalaisille ja muille temasta ulkopuolisille. Tarkoituksena oli selvittää, mikä olisi paras tapa viestiä ja missä kanavissa, sekä mitä tietoa tulisi olla saatavilla.

4.1 Dokumenttianalyysi

Dokumenttianalyysi on menetelmä, jossa tehdään päätelmiä erilaisista kirjallisista aineistoista. Analyysissä pyritään tunnistamaan toimivia ja ei-toimivia käytäntöjä. Mahdollisia dokumentteja analyysissä voivat olla esimerkiksi verkkosivut, pöytäkirjat, puheet, keskustelut ja raportit. Dokumenttianalyysin tarkoituksena on tuottaa lisätietoa tutkittavasta kohteesta, selkeyttää olemassa olevaa aineistoa ja tehdä luotettavia johtopäätöksiä. Menetelmän etuina ovat tutkijasta riippumaton aineisto ja se, että dokumentit on usein luotu muuhun tarkoitukseen, mikä voi lisätä niiden objektiivisuutta. (Ojasalo ym. 2015, 136–137.) Tässä opinnäytetyössä dokumenttianalyysin tarkoituksena on luoda pohja tilaajaorganisaation eli Taipalsaaren kunnan kunta-järjestöyhteistyön nykytilan ymmärtämiselle. Dokumenttianalyysin avulla nostan esille kehittämistyön lähtökohdat ja näin eri dokumenttien kautta rakentuu teoreettinen viitekehys tälle opinnäytetyölle.

Tässä tutkimuksessa käytettyjä dokumentteja ovat: Taipalsaaren kunnan kuntastrategia, Taipalsaaren kunnan hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus, Taipalsaaren kunnan tapahtumatilasto, Taipalsaaren kunnan verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat, Taipalsaaren kunnan yhdistystoimijalistaus, Yhteisöfoorumeiden sekä muiden yhteiskokoontumisien muistiot sekä muut julkiset pöytäkirjat, jotka liittyvät järjestöihin. Osa dokumenteista ja lähteistä on kaikkien saatavilla, ja osaa tiedoista olen päässyt tutkimaan työni puolesta.

4.2 Haastattelu

Tässä opinnäytetyössä haastattelua käytettiin yhtenä taustatietoaineiston keruumenetelmänä. Haastattelu on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä. Laadullisen tutkimusmenetelmän tarkoituksena on kerätä esimerkiksi mielipiteisiin, kokemuksiin, arvoihin tai asenteisiin perustuvaa tietoa, ja sen tarkoituksena on auttaa ymmärtämään tutkittavaa kohdetta (Heikkilä 2014, 15–16). Haastattelu on aineistonhankintamenetelmä, jossa tutkija osallistuu aineiston

tuottamiseen vuorovaikutteisesti yhdessä haastateltavan kanssa esittämällä kysymyksiä ja reagoimalla haastateltavan vastauksiin, ja tarvittaessa lisäkysymyksillä tai tarkennuksilla. Erilaisia haastattelutapoja voidaan luokitella sen mukaan, mikä tutkijan rooli on haastattelutilanteessa. Haastattelussa menetelmänä täytyy huomioida se, että haastattelun vastaukset eivät ole suoraan tutkimustuloksia, vaan vastaukset täytyy analysoida. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvoori 2017, 19.) Tutkittavan aiheen laajuus, aikataulu ja käytettävissä oleva budjetti määräävät yleensä sen, kuinka monta haastattelua on kannattavaa suorittaa riittävän aineiston saamiseksi. (Hyvärinen ym. 2017, 27). Haastattelu jaetaan yleensä kolmeen erilaiseen haastattelutyyppiin, joita määrittävät kysymysten esitystapa. Strukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat ja vastausvaihtoehdot on ennalta määritelty. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille haastateltaville samat, mutta ennalta määrättyjä vastausvaihtoehtoja ei ole. Avoimessa haastattelussa mennään tilanteen mukaan lähes vapaata keskustelua mukailen. (Viikka 2015.)

Tässä opinnäytetyössä yhdeksi taustatietojen keräämisen menetelmäksi valikoitui haastattelu, sillä tavoitteena oli saada tietoa Taipalsaaren kunnan asenteista, sen tarjoamista mahdollisuuksista järjestötoimijoiden näkökulmasta, yhteistyön nykytilasta sekä eri yhteistyömuodoista mahdollisimman laajasti tietoa, jota ei ole mistään muualta saatavissa. Haastattelutyypinä käytettiin puolistrukturoitua haastattelu, jossa ennalta määrättyjä vastausvaihtoehtoja ei ole, vaan vastaukset tulevat haastateltavilta itseltään omin sanoin. Haastattelua haluttiin käyttää lisäämään, tukemaan ja vahvistamaan dokumenttianalyysistä saatuja tietoja yhteistyön nykytilasta sekä sen kehittämistarpeista kunnan näkökulmasta.

4.3 Benchmarking

Benchmarking eli vertaisanalyysi on menetelmä, jossa omaa toimintaa tai sen osa-alueita verrataan parhaisiin vastaaviin toimintoihin. Sen tavoitteena on haastaa oma toiminta ja oppia muilta. Benchmarking-prosessi voidaan jakaa yleensä viiteen vaiheeseen: 1. Valitaan rajattu kehittämisaalue ja analysoidaan oma lähtötilanne, 2. Valitaan vertailtavat toimijat, jotka ovat erityisen menestyneitä valitussa kehittämisaalueessa, ja kerätään tietoa heidän toiminnastaan, 3. Verrataan omaa toimintaa ja valittujen tahojen toimintaa ennalta määriteltyjen teemojen perusteella, ja pyritään ymmärtämään menestykseen vaikuttavia tekijöitä, 4. Hyödynnetään vertailun tuloksia oman toiminnan kehittämisessä, asetetaan uusia tavoitteita ja suunnitellaan

parannuksia, 5. Sovelletaan opittuja käytäntöjä omaan toimintaan ja arvioidaan niiden onnistumista erilaisilla mittareilla. (Vuorinen 2013, 160–161; Tuominen 2021.)

Benchmarking-menetelmässä on yleensä neljä päälinjaa: sisäinen, kilpailija, toiminnallinen ja toimiala. Sisäisessä benchmarkingissa vertaillaan omaa toimintaa eri osa-alueilla tai yksiköissä. Kilpailija-benchmarkingissa vertaillaan oman alan parhaita organisaatioita. Toiminnallisessa benchmarkingissa vertaillaan toimintaa oman alan ulkopuolisiin organisaatioihin. Toimialan benchmarkingissa etsitään parhaita käytäntöjä omalta alalta. (Vuorinen 2013, 158–159; Hottanen, Laine, Pietikäinen 2001, 7–8.) Näiden päälinjojen lisäksi toteuttamisvaihtoehtoina on myös muun muassa strateginen-, systemaattinen- ja maailman laajuinen benchmarking (Kyrö & Kulmala 2004).

Tässä opinnäytetyössä vertaisanalyysin avulla haluttiin saada lisää tietoa tilaajan tunnistamasta kehittämiskohteesta eli kunnan viestinnästä yhdistystoimijan näkökulmasta. Vertaisanalyysin kohteiksi oli tarkoitus löytää kaksi muuta kuntaa tai kaupunkia seuraavilla kriteereillä: vastaavan kokoinen taajamakunta, kuuluu Etelä-Karjalan maakuntaan, jossa ei ole tehty maakunnallista järjestöyhteistyöselvitystä tai -opasta mutta siitä huolimatta toimii esimerkillisesti yhteistyössä yhdistyksien kanssa sekä toinen sellainen kunta, joka kuuluu maakuntaan, jossa näitä selvityksiä on tehty ja kunta on toiminut näiden ohjeistusten mukaisesti. Edellä mainittujen kriteerien täyttämien kuntien löytäminen osoittautui mahdottomaksi, joten vertailukohteeksi valikoitui kaksi isompaa kaupunkia, joiden yhdistysviestinnästä käy verkkosivujen sekä sosiaalisen median kanavien kautta ilmi toimijan aktiivinen, monipuolinen ja laadukas järjestöyhteistyötoiminta. Vertailukohteeksi valikoitui Porin sekä Turun kaupungit. Vertailun tavoitteena oli selvittää erilaisista internet-lähteistä saatavaa tiedotusta ja viestintää kunnilta yhdistyksille ja kunnalta yhdistyksistä asukkaille.

4.4 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kyselytutkimuksen tavoitteena on kerätä tietoa määrien ja prosentiosuuksien avulla. Tuloksia esitetään numeerisesti taulukoissa ja kuvioissa. (Heikkilä 2014, 15–16.) Kyselyssä tietoa kerätään valitulta kohderyhmältä standardoitujen kysymysten avulla. Kysely mahdollistaa laajan tiedonkeruun ja toteutustyylejä on monia riippuen tutkimuksen tavoitteista ja resursseista. Kyselyn toteuttamiseen vaikuttavat muun muassa haluttu tiedon laajuus ja kohderyhmä, tutkimuksen aikataulu ja budjetti.

Taustatyön tekeminen on tärkeää kyselytutkimuksen suunnittelussa, sillä kysymysten suunnittelu ja asettelu vaatii aiheeseen perehtymistä. (Heikkilä 2014.)

Kyselyn laatimisessa tulee ottaa huomioon vastaajien resurssit ja taidot osallistua kyselyyn. Kyselyn pituus ja ulkoasu täytyy huomioida kyselylomakkeen suunnittelussa. Kysymyksenasettelun tulee olla tutkimusongelman kannalta kattava mutta samalla yksinkertainen, ja täytyy huomioida, etteivät vastaajat todennäköisesti tiedä käsiteltävästä aiheesta yhtä paljon kuin kyselyn tekijä. Kysymyksenasettelu täytyy suunnitella siltä pohjalta, mikä palvelee parhaiten tarkoitustaan ja vastaa tutkittavaan aiheeseen. Erilaisia kysymysasetteluita on muun muassa monivalintakysymykset avoimella vastausmäärällä, monivalintakysymykset rajatulla vastausmäärällä, vastaukset erilaisten mittareiden mukaan ja erilaisilla säännöillä muodostetut toisensa poissulkevat vastaukset. (Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto 2024.)

Kyselytutkimus valikoitui menetelmäksi siitä syystä, että tietoa tutkittavasta aiheesta haluttiin mahdollisimman laajasti, eli tässä tapauksessa taipalsaarelaisten yhdistysten ajatuksista kuntajärjestöyhteistyön nykytilasta sekä sen kehittämistarpeista. Kyselyssä on ennakkoon valittu kohderyhmä, eli tässä tapauksessa paikalliset yhdistykset, ja kyselyssä esitetään samat kysymykset kaikille, joten tulosten vertaaminen ja analysoiminen on selkeää.

5 AINEISTON ESITTELY JA ANALYYSI

Haastattelusta, dokumenteista, kyselystä ja vertaisanalyysistä koottu aineisto on pääosin laadullista ja sen analysointiin on käytetty sisällönanalyysia, eli aineisto käydään läpi useampaan kertaan, luokitellaan eri teemoihin ja etsitään yhteyksiä käytettyyn teoriaan. Laadullisen eli kvalitatiivisen analyysin tavoitteena jäsentää ja selkeyttää tutkimuskohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä. (Taanila 2007.) Laadullista analyysia voidaan tehdä monella erilaisella menetelmällä. Yhteisenä piirteenä laadullisten menetelmien analyysissä nousee esiin kohteen tarkoitukseen ja merkityksiin, ilmaisuun ja kieleen sekä kohteen esiintymisympäristöön liittyvät näkökulmat. (Jyväskylän Yliopisto 2021.) Tietojen keräämisen jälkeen aineisto muokataan keräystavan mukaan johonkin käsiteltävään muotoon, jonka jälkeen aineisto analysoidaan käyttäen aiheeseen sopivaa analyysityyliä. Erilaisia analyysityylejä ovat muun muassa laadullinen sisällön analyysi, teemoittelu, tyypittely sekä tapahtumakulun kuvaus. (Vuori 2022.)

5.1 Dokumenttianalyysi ja haastattelu

Dokumenttianalyysin tarkoituksena oli tuottaa tietoperustaa ja teoreettista viitekehystä tutkittavalle asialle yhteistyössä haastattelusta saadun tietopohjan kanssa. Tässä työssä käytettyjä dokumentteja ovat: Taipalsaaren kunnan kuntastrategia, Taipalsaaren kunnan hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus, Taipalsaaren kunnan tapahtumatilasto, Taipalsaaren kunnan verkkosivut ja sosiaalisen median kanavat, Taipalsaaren kunnan yhdistystoimijalistaus, Yhteisöfoorumien sekä muiden yhteiskokoonantumisien muistiot sekä muut julkiset pöytäkirjat, jotka liittyvät järjestöihin. Päädyin analysoimaan haastattelun sekä dokumentit yhdessä aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Aineistolähtöisen sisällönanalyysin lähtökohtana on se, etteivät analyysiyksiköt ole etukäteen harkittuja tai sovittuja, mikä tarkoittaa sitä, että aiemmilla havainnoilla tai ennakkotiedoilla ei pitäisi olla merkitystä analyysin toteuttamiselle. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 97.) Kirjasin dokumenttiaineistosta sekä haastattelun aineistoista järjestöyhteistyötä koskevat asiat ylös, jonka jälkeen teemoittelin näitä tietoja pienemmiksi luokiksi ja rajasin aineistosta tämän tutkimuksen kannalta epäolennaiset asiat pois. Aineistoa luokitellessani pyrin vastaamaan kysymyksiin: Millaista yhteistyötä Taipalsaaren kunta tekee tällä hetkellä paikallisten järjestöjen kanssa? Mitkä asiat säätelevät yhteistyötä? Miten yhteistyöstä viestitään? Aineiston analyysin lopputuloksena tein yhteenvedon, josta käy ilmi Taipalsaaren kunnan ja paikallisten yhdistysten välisen yhteistyön nykytilaa ja sen kehittämismahdollisuuksia. Tämän yhteenvedon pohjalta etsin aineistoista vielä yhtäläisyyksiä sekä eroavaisuuksia suhteessa muuhun tietoperustaan

sekä kysely- ja vertailuanalyysin tuloksiin, ja pohdin niiden suhteita ja merkityksiä toisiinsa. Hyödynsin dokumentti- ja haastatteluanalyysien tuloksia vertaisanalyysin vertailukohteiden asettelussa.

5.2 Benchmarking

Benchmarking eli vertaisanalyysi tehtiin Porin sekä Turun kaupunkien yhdistystoiminnasta ja niiden viestintätavoista yhdistystoimintaan liittyen. Vertailussa kartoitin ensin Taipalsaaren kunnan yhdistysviestinnän lähtökohdat (muun muassa verkkosivulta saatavat tiedot) haastattelu ja dokumenttianalyysia hyödyntäen, ja sen jälkeen tutustuin Porin ja Turun kaupunkien yhdistystoimintaviestintään pääosin kaupunkien verkkosivujen, ja siellä olevien liitteiden ja tiedostojen kautta. Tämän jälkeen vertailin näiden kahden toimijan toimintaa taulukkomuotoisesti ennalta päätettyjen teemojen mukaisesti, jotka pohjautuivat samoihin teemoihin kuin kysely, mutta viestinnän näkökulmasta. Vertailun teemoja olivat:

1. Yhdistystoimijan näkökulma
 - Mitä tietoa yhdistys saa kunnan verkkosivuilta tai sosiaalisen median kanavista? > Mikä tieto puuttuu?
 - Mikä tieto olisi oleellista yhdistystoimijan näkökulmasta? > Onko tarpeetonta tietoa?
2. Ulkopuolisen näkökulma
 - Millaista tietoa saan alueen yhdistyksistä? > Onko tietoa saatavilla?
 - Millaista tietoa saan yhdistystoiminnan mahdollisuuksista alueella? > Onko tietoa saatavilla?

Niin Porin kuin Turunkin yhdistysviestinnästä nousi esiin selkeästi eri teemoja, joita ne painottavat. Porin kaupungin yhdistysviestinnästä nousi esiin selkeästi kuusi teemaa: 1. yhdistys- ja seurayhteistyö, 2. avustukset ja tuet, 3. tilat ja paikat, 4. vaikuttaminen, 5. uutiskirjeet ja yhdistysuutiset sekä 6. kumppanuussopimukset. Porin kaupungin alueella toimivien yhdistysten toiminnan ja viestinnän tukena on kaupungin verkkosivut. Kaupungin verkkosivuilta löytyy selkeät omat sivut niin yhdistys- kuin seurayhteistyöllekin (Porin kaupunki 2024a; Porin kaupunki 2024b). Turun kaupungin yhdistysviestinnässä nousi esiin selkeästi neljä teemaa: avustukset ja tuet, vaikuttaminen, tapahtumat sekä tilat ja paikat. Turun kaupungin alueella toimivien yhdistysten toiminnan ja viestinnän tukena on kaupungin verkkosivut. Turun kaupungin verkkosivuilta löytyy selkeät omat sivut niin yhdistys- kuin seurayhteistyöllekin (Tu

run kaupunki 2024a; Turun kaupunki 2024b).

VIESTINTÄ	YHDISTYSYHTEISTYÖ	TUET JA AVUSTUKSET	TILAT JA PAIKAT
PORIN KAUPUNKI	yhteistyötä ohjaava vuosikello, yhteistyölle nimetty työntekijät, yhdistysyhteistyöryhmä, yhdistysyhteistyöohjelma tulossa, kaupungin ja yhdistysten yhteiset tapaamiset, Porin tapahtumakalenteri	useita eri avustuksia ja niille nimetty omat työntekijät ja yhteystiedot saatavilla (hakuajat&hakukriteerit)	tiloja yhdistysten käytössä vastikkeettomasti sekä vuokraamalla: tilat listattu hintoineen verkkosivuille
TURUN KAUPUNKI	maksuttomia koulutuksia seuroille, tapahtumapalvelut erillisenä toimijana, Turkukalenteri tapahtumakalenterina, kaupungin ja yhdistysten yhteisiä tapaamisia, yhteistyölle nimetty työntekijät	useita eri avustuksia ja niille nimetty omat työntekijät ja yhteystiedot saatavilla (hakuajat&hakukriteerit)	tiloja yhdistysten käytössä vastikkeettomasti sekä vuokraamalla: tilat listattu hintoineen verkkosivuille, Turkulaiset lapsi- ja nuorisoryhmät ja vammaisjärjestöjen ryhmät makсутta
TAIPALSAAREN KUNTA	yhteistyölle nimetty työntekijä	järjestöavustushaun ajan-kohta, hakemuslomake ja hakuohjeet	(yhdistyssivuilta ei löydy tietoa eikä reittiä tietoon, vuokratiedot löytyy tilahinnastosta)

VIESTINTÄ	YHTEYDENPITO	KUMPPANUUDET	VAIKUTTAMINEN
PORIN KAUPUNKI	ajankohtaiset tiedotteet, yhdistysuutiskirje, verkkosivuilla saatavilla yhdistysiltojen ja -työpajojen materiaalit	kumppanuussopimukset yhdistysten kanssa pitkäjänteisen työn takaamiseksi	Toimikunnat ja neuvottelukunnat ovat asukkaiden ja paikallisten järjestöjen vaikuttamisen paikkoja
TURUN KAUPUNKI	yhteistapaamisten tiedot saatavilla jälkeen päin, seurafoorumi, seuratiedote, seurautiskirje	kumppanuussopimukset yhdistysten kanssa pitkäjänteisen työn takaamiseksi	osallistava budjetointi, vapaaehtoisuus Turussa ja tapahtumien vapaaehtoispankki, osallisuus- ja vaikuttamistapahtumat
TAIPALSAAREN KUNTA	yhdistysten ja kunnan järjestöyhteistyöhenkilön yhteystiedot, viestii yhdistysten kanssa tarvittaessa ja vähintään neljä kertaa vuodessa: ei käy ilmi verkkosivuilta	ei kumppanuussopimuksia	Toimikunnat ja neuvottelukunnat ovat asukkaiden ja paikallisten järjestöjen vaikuttamisen paikkoja, ei linkitetty järjestöviestintään

Kuva 3. Vertaisanalyysistä koottu yhteenvetotaulukko.

Yhdistysyhteistyö: Porin kaupunki toimii aktiivisesti yhdistysten kanssa ja on nimennyt yhdistystoiminnan edistämiseksi yhdistysyhteistyöryhmän, joka koostuu kaupungin ja yhdistysten edustajista (Porin kaupunki 2024a). Yhdistyksille järjestetään säännöllisesti erilaisia tilaisuuksia, ja niistä tiedotetaan niin verkkosivuilla kuin uutiskirjeelläkin. Yhteistyöstä on luotu verkkosivuille näkyville vuosikello, joka pitää kirjaa avustusten hakuajoista ja tapahtumista. Lisäksi kaupungilla on valmisteilla pitkän tähtäimen yhdistysyhteistyöohjelma, johon on suunniteltu yhteistyön suuntaviivat ja toimenpiteet yhdessä yhdistysten kanssa. (Porin kaupunki

2024a.) Myös Turun kaupunki viestii verkkosivuillaan järjestö- ja seurafoorumeista, niiden ajankohdista sekä tallentaa tapaamisten tiedot kaikkien saataville verkkosivuilleen (Turun kaupunki 2024a & 2024b). Turun kaupungilla on erikseen tapahtumapalvelut, jotka hoitavat tapahtumien suunnittelun, organisoinnin ja koordinoinnin. Turun tapahtumapalveluiden verkkosivuilta löytyy paljon tapahtuman tuottamista helpottavaa materiaalia. (Turun kaupunki 2024c.) Turun liikuntapalvelukeskus tarjoaa maksutonta koulutusta seurojen ohjaajille ja valmentajille (esimerkiksi ohjaustaidot, johtaminen ja sponsorointi). Koulutukset järjestetään yhteistyössä naapurikuntien ja Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa. (Turun kaupunki 2024b.) Taipalsaaren kunnassa yhteisistä yhdistystoimijatapaamisista viestitään kunnan verkkosivuilla ”ajankohtaista” palstalla, mutta tiedot ei ole erikseen linkitetty yhdistyssivuille. Tapaamisten muistiot lähetetään sähköpostilla kunnan sisäisen yhdistystoimijalistauksen mukaisesti, mutta tietoa ei jaeta julkisesti. (Backman 2024). Taipalsaaren kunnan verkkosivujen yhdistykset ja järjestöt -sivulla on ilmoitettu järjestöyhteistyöstä vastaavan työntekijän yhteystiedot (Taipalsaaren kunta 2024c). Vertailtavien kaupunkien verkkosivuilta löytyy tapahtumakalenterit, joihin toimijoita kehoitetaan lisäämään omat ilmoituksensa. (Porin kaupunki 2024a; Turun kaupunki 2024a, 2024b). Myös Taipalsaaren kunnalla on käytössään ulkopuolisen tuottama tapahtumakalenteri, johon kunta kehottaa muussa viestinnässään toimijoita ilmoittamaan oman toimintansa, mutta sen hyödyntämisestä ei ole tietoa verkkosivuilla.

Porin kaupungilla on hyvin suunniteltu ja organisoitu lähestymistapa yhdistystoiminnan tukemiseen ja siitä viestimiseen. Säännölliset tilaisuudet, selkeä viestintä ja pitkän tähtäimen suunnitelmat ovat työkaluja, jotka parantavat yhdistysyhteistyön toimintaedellytyksiä. Turun kaupunki tarjoaa laajan valikoiman tukipalveluita ja viestintäkanavia yhdistyksille, mikä tukee aktiivista yhdistystoimintaa ja helpottaa tapahtumien järjestämistä. Taipalsaaren kunnan nykyiset verkkosivujen viestintäkäytännöt yhdistysyhteistyöstä eivät täysin tue tiedon jakamista ja yhteistyön näkyvyyttä. Analyysin perusteella vertailukaupunkien verkkosivujen viestintäkäytännöissä on useita elementtejä, joita Taipalsaaren kunta voisi hyödyntää parantaakseen paikallista yhdistystoiminnan tukemista ja viestintää.

Tuet ja avustukset: Porin kaupungin verkkosivuilla järjestöyhteistyön alasisivu ”avustukset” sisältää tietoa avustusmuodoista, haku- ja raportointilomakkeet sekä Porin kaupungin avustusperiaatteet ja avustusten vastuuhenkilöiden yhteystiedot. Avustusasioista vastaavat henkilöt on nimetty, ja heidän yhteystietonsa ovat saatavilla verkkosivuilla kunkin avustusmuodon yhteydessä. Sivuilta käy myös ilmi, että avustusperiaatteita ja -käytäntöjä tarkistetaan ja päivitetään

säännöllisesti tarpeen mukaan, tarvittaessa vuosittain. Avustuksien lisäksi Porin kaupungilla on ennalta sovitut toimintatavat ja ohjeistukset, joiden mukaan yhdistykset saavat käyttää ja vuokrata kaupungin omistamia tiloja sekä tilojen varaus- ja vuokrausjärjestelmää, ja nämä tiedot löytyvät verkkosivuilta. (Porin kaupunki 2024c.) Myös Turun kaupungin verkkosivuilta käy helposti ilmi, millaisia avustuksia kaupunki jakaa niin yksityishenkilöille, järjestöille, seuroille ja yhdistyksille, sekä avustusten hakuajat, -tavat ja -kriteerit. Turussa tuet on jaettu hyvinvoinnin, kulttuurin, liikunnan ja nuorten toiminnan edistämisen teemojen mukaisesti. (Turun kaupunki 2024a.) Taipalsaaren kunnan verkkosivuilta löytyy tieto kuluvan vuoden järjestöavustushausta: hakuaika, hakulomake sekä hakuohjeet (Taipalsaaren kunta 2024c).

Porin kaupungin verkkosivut tarjoavat kattavan ja selkeän kokonaisuuden avustusasioista, mukaan lukien vastuuhenkilöiden yhteystiedot ja tilojen käyttöohjeet. Hakukriteerien ja -ohjeiden säännöllinen päivitys varmistaa tietojen ajantasaisuuden. Turun kaupungin yhdistyssivustot ovat myös hyvin informatiiviset ja järjestelmälliset, tarjoamalla teemakohtaisia tukia ja selkeät ohjeet avustusten hakemiseen. Taipalsaaren kunnan verkkosivut tarjoavat perustiedot avustusasioista, mutta niissä ei ole yhtä paljon yksityiskohtia kuin Porin ja Turun kaupunkien sivustoilla. Analyysin lopputuloksena voidaan todeta, että Porin ja Turun kaupungit ovat panostaneet paljon yhdistysten tukemiseen ja avustusprosessien selkeyttämiseen verkkosivuillaan, kun taas Taipalsaaren kunta tarjoaa vain perustiedot ilman yhtä laajaa tukea ja ohjeistusta.

Tilat ja paikat: Porin alueen yhdistykset saavat käyttää osaa kaupungin tiloista maksutta. Museoavain-kortti on Porin museoiden yhteinen etukortti yhteisöille, ja sitä vastaan viiden eri museon kokoustiloja saa käyttää veloituksetta (Porin kaupunki 2024f). Porin kaupungin kirjastoista löytyy niin maksullisia kuin maksuttomia tiloja, joita yhdistykset voivat varata käyttöönsä. Lisäksi koulun tiloja saa käyttää maksuttomasti, mikäli toiminta liittyy koulutoimintaan (vanhempainyhdistykset, koulun kerhotoiminta sekä sivistystoimialan omat yksiköt) (Porin kaupunki 2024a). Turun liikunta- ja urheiluseurojen alle 20-vuotiaat saavat käyttää kaupungin liikuntapaikkoja maksutta, ja aikuiset voivat vuokrata tiloja edullisesti. Turun kaupungilla on useita erilaisia tiloja ja alueita, joita he tarjoavat yhdistysten käyttöön maksutta sekä vuokraamalla. Turun kaupungin tiloja ovat Turun kaupungin vuokrattavat tilat, hyvinvointitoimialan vuokrattavat tilat, liikuntapalveluiden kautta varattavissa olevat liikuntatilat, sekä Varaamosta löytyvät kaupungin maksutta varattavissa olevat tilat ja muut resurssit. Järjestöt voivat vuokrata Turun kaupungin tiloja käyttöönsä, osaa maksutta sekä osaa maksullisesti. Turkulaiset lapsi- ja nuorisoryhmät ja vammaisjärjestöjen ryhmät voivat vuokrata nuorisotiloja maksutta ja muut

yhdistykset voivat vuokrata tiloja edulliseen hintaan. (Turun kaupunki 2024a.) Niin Porin kuin Turunkin kaupunki viestii tiloista sekä niiden hinnastoista selkeästi, ja yhdistysten mahdollisuudet hyödyntää tiloja maksuttomasti on tuotu hyvin esiin. Taipalsaaren kunnan verkkosivuilta ei suoraan käy ilmi maksuttomien tilojen hyödyntämisen mahdollisuus yhdistystoimijan näkökulmasta. Kaikkien tilojen hintatiedot löytyvät yhdestä hinnastodokumentista. Tiloihin pääsee tutustumaan verkkosivuilla Kokous- ja juhlatilat -välilehden alta.

Porin ja Turun kaupungit tarjoavat yhdistyksille laajat mahdollisuudet käyttää kaupungin tiloja, joista osa on maksuttomia. Viestintä tilojen käytöstä ja hinnoista on selkeää ja kattavaa, kun taas Taipalsaaren kunta Taipalsaari tarjoaa tietoa tiloista ja hinnoista, mutta ei yhtä selkeästi tuo esiin maksuttomien tilojen mahdollisuuksia yhdistyksille.

Yhteydenpito: Porin kaupunki viestii järjestöille ajankohtaisten tiedotteiden lisäksi yhdistysuutiskirjeillä, joita lähetetään neljä kertaa vuodessa. Yhdistyksien edustajat voivat tilata yhdistysuutiset -uutiskirjeen kaupungin verkkosivujen kautta sähköpostiin sekä lukea verkkosivuilta aiemmin lähetettyjä uutiskirjeitä. Verkkosivuilta löytyy yhdistysiltojen ja yhdistystyöpajojen muistiot ja materiaalit. (Porin kaupunki 2024a.) Turun kaupunki tiedottaa verkkosivuillaan järjestö-, seura- ja harrastusfoorumeista, ja tapaamisten esitykset sekä muistiot ovat luettavissa ja tallenteet katsottavissa jälkeenpäin verkkosivujen arkistosta (Turun kaupunki 2024a; Turun kaupunki 2024b). Turun kaupunki lähettää urheiluseuroilleen seuratiedotteita kuusi kertaa vuodessa ja kehottaa seuraamaan verkkosivujaan ajankohtaisten tiedotteiden varalta. Uutiskirjeen voi tilata verkkosivuilta. (Turun kaupunki 2024b.) Taipalsaaren kunnan verkkosivuilta ei käy ilmi yhteydenpidon välineitä ja sen toistuvuutta.

Porin ja Turun kaupungit viestivät aktiivisesti yhdistyksille ja seuroille uutiskirjeillä ja verkkosivujensa kautta. Molemmat vertailukaupungit tarjoavat ajankohtaista tietoa sekä tallenteita ja muistiota menneistä tapaamisista. Taipalsaaren kunnan verkkosivuilla ei ole vastaavaa tietoa yhteydenpidosta yhdistysten kanssa.

Kumppanuudet: Porin kaupungilla on käytössään kumppanuussopimukset, joita voidaan sopia kaupungin tai yhdistyksen aloitteesta. Kumppanuussopimuksen solmiminen edellyttää yleisten avustusperiaatteissa mainittujen yleisten avustusten myöntämisen kriteerien sekä muuttaman muun avustuskriteerin täyttymistä. Kumppanuussopimukset-sivulla on nähtävillä voimassa olevat kaupungin ja yhdistysten väliset kumppanuussopimukset ja niiden sisällöt. (Porin kaupunki 2024d.) Kumppanuussopimuksilla pyritään turvaamaan pitkäjänteisen toiminnan

edellytyksiä. Kumppanuussopimus tulee kyseeseen silloin, kun kaupungin ja järjestön väliseen yhteistyöhön liittyy vuosittainen merkittävä taloudellinen panostus, jonka taso on kummankin osapuolen kannalta järkevää määritellä pidemmäksi ajaksi. (Porin kaupunki 2024e.) Turun kaupungilla on käytössä yhteistyösopimukset, joita voidaan tehdä vakiintuneiden toimijoiden kanssa toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen tueksi (Turun kaupunki 2024a). Taipalsaaren kunnalla ei ole käytössä erillisiä kumppanuus- tai yhteistyösopimuksia paikallisten yhdistysten kanssa, pois luettuna ostopalveluina hankittavat palvelusopimukset (Backman 2024).

Porin ja Turun kaupungit käyttävät kumppanuus- ja yhteistyösopimuksia turvatakseen pitkäjänteisen yhteistyön ja toiminnan kehittämisen yhdistysten kanssa. Taipalsaaren kunnalla ei ole vastaavia sopimusmalleja yhdistysten kanssa, paitsi ostopalvelusopimukset.

Vaikuttaminen: Niin Porin kuin Turun kaupungeilla on pysyviä toimikuntia ja neuvottelukuntia, jotka ovat paikallisten asukkaiden ja järjestöjen vaikuttamisen paikkoja, ja näistä löytyy tiedot molempien verkkosivuilta yhdistystoimintaan linkitettyinä. (Porin kaupunki 2024a; Turun kaupunki 2024a.) Myös Taipalsaaren kunnassa toimii toimikuntia, mutta niiden tietoa ei ole linkitetty yhdistysviestintään (Taipalsaaren kunta 2024i). Toimikuntien lisäksi Turun kaupungissa on monta muuta mahdollisuutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Kaupunki haluaa asukkaat mukaan palveluiden kehittämistyöhön jo suunnitteluvaiheessa. Vaikuttamismahdollisuuksia ovat osallistava budjetointi, kuntalaisille avoimet kuulemis- ja kehittämistilaisuudet sekä osallistavat tapahtumat. (Turun kaupunki 2024a.) Turun tapahtumapalveluilla on myös käytössä tapahtumien vapaaehtoispankki, joka on kaupunginperustama verkkosivu, jonka tarkoituksen on tuoda tapahtumanjärjestäjät ja vapaaehtoiset yhteen (Turun kaupunki 2023).

Niin Porin ja Turun kaupungit kuin Taipalsaaren kuntakin tarjoavat vaikuttamismahdollisuuksia asukkaille ja järjestöille toimikuntien ja neuvottelukuntien kautta. Turussa on laajemmat osallistumismahdollisuudet ja erillinen vapaaehtoispankki tapahtumien järjestämiseen, joka lisää osallistumismahdollisuuksia sekä viestinnän tehokkuutta.

Niin yhdistystoimijan kuin kuntaorganisaation näkökulmasta Porin sekä Turun kaupunkien yhdistysviestintä on monipuolista ja verkkosivuilta on saatavissa laajasti tietoa alueiden yhdistystoimintaan liittyen. Kummankaan kaupungin sivustoilta ei kuitenkaan löytynyt listaa tai linkkiä, josta olisi voinut nähdä paikalliset järjestöt, toisin kuin Taipalsaaren kunnan verkkosivuilla on lista kaikista paikallisista yhdistyksistä. Uskon tämän johtuvan kaupunki-kunta asetelmasta eli siitä, että kaupungeilla on enemmän toimijoita ja niitä on mahdollisesti jaettu kaupungin eri

kaupunginosien tai muiden vastaavien alle. Järjestöystävällinen kunta -toimintamallin mukaan järjestöystävällinen kunta mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen, tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisina kumppaneina, nimeää järjestöyhdyshenkilön ja kutsuu järjestöt säännöllisesti koolle, tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja, maksaa järjestöavustuksia, kerää ja hyödyntää asukkaiden kokemuksia palveluissaan ja viestii järjestötoiminnasta asukkaille (Innokylä 2021), ja Porin sekä Turun tapauksessa nämä kriteerit täyttyvät.

Järjestöyhteistyöstä viestimisen näkökulmasta Porin sekä Turun kaupungit käyttävät useita tehokkaita kanavia ja menetelmiä. Verkkosivujen sisältöjen lisäksi lisätietoa tuotetaan säännöllisesti julkaistavilla uutiskirjeillä. Kaupungit järjestävät myös kuulemistilaisuuksia ja verkostoitumistapaamisia, joissa yhdistysten edustajat ja kaupunkien viranhaltijat voivat vaihtaa tietoja ja kokemuksia. Huomion arvoista on myös se, että kaupunki-järjestöviestintä on kaksisuuntaista. Kaupunki ei ainoastaan tiedota yhdistyksille, vaan myös aktiivisesti kerää palautetta ja ideoita suoraan yhdistyksiltä ja asukkailta, ja tätä palautetta hyödynnetään palveluiden ja yhteistyömuotojen kehittämisessä. Molemmat kaupungit hyödyntävät myös digitaalisia alustoja, kuten digitaalisia ilmoitustauluja ja osallistumis- ja ilmoittautumisalustoja, jotka helpottavat sekä tiedon levittämistä että osallistumista. Monipuoliset osallistumisen ja vaikuttamisen kanavat lisäävät avoimuutta sekä laajemman osallistujajoukon tavoittamista.

5.3 Kyselytutkimus

Kysely osoitettiin paikallisten yhdistysten edustajille, ja tarkoituksena oli kysyä monipuolisesti kunta-järjestöyhteistyön nykytilasta ja sen kehittämiskohdista yhdistysten näkökulmasta. Kyselyn teemat olivat: taustatiedot, yhteistyön muodot (avustukset ja tuet, kunnan tilojen käyttö, tapahtumat, verkostoituminen, viestintä & markkinointi, vaikuttaminen) ja kehittämis- ja osaa-mistarpeet kunnan ja yhdistysten välisessä yhteistyössä. Kyselyn teemat valikoituivat jo olemassa olevien yhteistyömuotojen pohjalta. Kyselyssä oli yhteensä 34 kysymystä, mutta osa kysymyksistä oli säännötettyjä, joten kaikkiin kysymyksiin ei tarvinnut vastata vaan kysely ohjasi vastaajaa jatkokysymyksiin tarvittaessa.

Kysely toteutettiin verkkokyselynä Webropol-työkalulla ja kysely oli auki 5.–19.4.2024. Linkki kyselyyn lähetettiin sähköpostilla saateviestin kera kunnan yhdistysyhteyshenkilölistan mukaisesti niille yhdistysten toimijoille, jotka ovat listalla edustajina. Vastauksia toivottiin 1 per yhdistys. Kysely lähetettiin yhteensä 43:lle edustajalle ja vastauksia saatiin määräaikaan mennessä 15kpl. Kyselylinkin yhteydessä lähetettiin saateviesti, jossa kerrottiin

opinnäytetyöstä ja sen taustoista, sekä siitä, mihin kyselyn tuloksia tullaan käyttämään. Kysely täytettiin anonyymisti. Kyselyn tuloksia on analysoitu sekä määrällisen että laadullisen analyysin keinoin.

Määrällisen eli kvantitatiivisen analyysin tavoitteena on muuttaa aineisto numeeriseen tulkittavaan muotoon. Sen avulla selvitetään ilmiöiden syy-seuraussuhteita, yhteyksiä ja yleisyyttä tilastojen avulla. Kyselyn analysoinnissa vastaukset havainnollistetaan erilaisilla diagrammeilla ja kaavioilla. Määrällisen analyysin rinnalla käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta, joka pyrkii ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. (Jyväskylän Yliopisto 2018.) Kyselyn tuloksia analysoitiin samojen teemojen kautta kuin kyselyn kysymyksetkin suunniteltiin eli olemassa olevan yhteistyön muotojen nykytilan arviointi sekä kehittäminen. Kyselyssä oli myös avoimen vastauksen kenttiä, joten näitä tuloksia analysoitiin laadullisesti niiltä osin kuin se on mahdollista. Seuraavissa kappaleissa käydään tutkimuksen kannalta keskeisimmät kysymykset ja niiden analyysit teemoittain läpi.

Kyselytutkimusten tulokset riippuvat kysymysten ja niiden vastausvaihtoehtojen sanamuodoista. Siksi analysoitavia muuttujia koskevat kysymykset ja vastausvaihtoehdot tulee esittää sanatarkasti loogisessa paikassa tulosten esittämisen yhteydessä. Suurissa aineistoissa käytetään prosenttilukuja ja pienissä aineistoissa käytetään lukumääriä. (Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto 2010a.) Tässä opinnäytetyössä kyselyn otanta oli melko pieni, joten aineistossa on käytetty lukumääriä kuvaamaan vastaajien määriä. Analyysissä hyödynnettiin kyselyalusta Webropolin InSign-työkalua, joka auttaa muuttamaan kyselyn tuloksia erilaisiksi kuvaajiksi sekä vertailemaan ja arvioimaan tuloksia. Analyysiin on valittu kysymyksiä, jotka parhaiten auttavat vastaamaan tutkimuskysymyksiin, eli mikä on kunta-järjestöyhteistyön nykytila ja minkälaisia kehityskohteita yhteistyöstä löytyy.

5.3.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastattiin anonyymisti, sillä tämän tutkimuksen kannalta ei ollut merkityksellistä tietää yksittäisen vastaajan tietoja henkilökohtaisella tasolla. Kyselyn tarkoituksena oli kerätä yleistietoa yhteistyöstä ja yhdistyksen kokemuksista, ei vastaajan henkilökohtaisia kokemuksia. Taustatiedoissa kysyttiin kuitenkin yhdistyksen teemaa, ja yhdistysmallit oli luokiteltu kolmeen eri kategoriaan, jotka olivat:

1. asukasyhdistykset, kotiseutu- ja kyläyhdistykset

2. kulttuurijärjestöt, nuorisojärjestöt, liikuntaseurat, taidejärjestöt, teatteriryhmät, orkesterit ja kuorot

3. maahanmuuttajajärjestöt, vammaisjärjestöt, työttömien yhdistykset, eläkeläisyhdistykset, vanhusjärjestöt, sotainvalidi- ja veteraaniryhdyhdistykset, kansanterveysjärjestöt, sosiaali- ja terveysjärjestöt, raittiusyhdistykset, mielenterveys- ja päihdetyön järjestöt, lastensuojelujärjestöt

Tästä eteenpäin näistä kategorioista käytetään tiivistetysti termejä: 1. kotiseutuyhdistykset 2. harrastusyhdistykset ja 3. sosiaali- ja terveysjärjestöt, jotta tekstin seuraaminen olisi lukijalle selkeämpää. Vastauksia käsitellään kokonaisuuden lisäksi kategoriatasolla, mikäli sen koetaan tuovan lisäarvoa vastauksien ja analyysin tueksi.

Tällä kysymyksellä haluttiin selvittää yleisesti miltä osa-alueilta kyselyyn on vastattu. Vastaukset jakautuivat seuraavasti: 3 yhdistystä sijoitti yhdistyksenä kotiseutuyhdistykseen, 9 yhdistystä harrastusyhdistykseen ja 3 yhdistystä sosiaali- ja terveysjärjestöihin. Nämä kategorisoinnit auttoivat seuraamaan vastauksia yleisen näkökulman lisäksi eri kategorioiden näkökulmasta. Lisäksi näiden kategorisointien pohjalta pystyttiin tarkastelemaan analyysivaiheessa muun muassa yhteistyön tasapuolisuutta eri kategorioiden välillä. Kunnan sisäisen yhdistystietolistassa kaikki 43 yhdistystä on jaoteltu kategorioihin: kyläyhdistykset (15kpl), liikunta ja urheilu (10kpl), Martat (4kpl) ja muut (25kpl). Muut-osio sisältää niin kulttuuriin, harrastuksiin kuin terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä yhdistyksiä. Yhdistysrekisteristä ei ole mahdollista suodattaa hakutuloksia eri toimialojen mukaan eikä kunnalla ole tarkkaa ajantasaista toimialakohtaista listaa, mutta karkeasti voitaisiin sanoa, että suuri osa paikallisista yhdistyksistä toimii harrastuskentällä.

Taustatietona haluttiin yhdistyksen kategorian lisäksi selvittää, onko vastaajayhdistyksen ja kunnan välillä jo olemassa olevaa yhteistyötä, ja mihin tällaista yhteistyötä tarvitaan. Vastauksista käy ilmi, että 14 vastaajayhdistyksellä on olemassa olevaa yhteistyötä ja 1 vastaaja on ilmoittanut, ettei yhteistyötä ole.

Kategorian 1, eli kotiseutuyhdistykset, valinneet yhdistykset (3kpl) korostivat yhteistyön hyötyjä ja tarpeita erityisesti kunnan roolin kautta. He näkivät kunnan tärkeänä linkkinä muihin yhdistykseen ja arvostavat kunnalta saatavaa rahallista tukea oman toiminnan kannalta. Lisäksi he korostivat kunnan kautta saatavan viestintänäkyvyyden merkitystä oman toiminnan

viestinnän tehokkuuden lisäämisessä. Yhdistystoimijoiden tuoma anti koettiin erityisesti tapahtumien ja palvelujen tarjoamisena Taipalsaaren alueella.

Kategorian 2, eli harrastusyhdistykset, valinneet yhdistykset (9kpl) painottivat yhteistyön hyötyjä ennen kaikkea kunnalta saatavan infrastruktuurin, kuten suorituspaikkojen ja liikuntatilojen merkityksessä. Lisäksi he arvostivat kunnalta saamaansa rahallista tukea ja näkyvyyttä. Yhdistysten tuottamia hyötyjä yhteistyöstä vastaajien mukaan ovat pääosin kulttuuri- ja harrastuspalveluiden tarjoaminen kaikenikäisille kuntalaisille.

Kategorian 3, eli sosiaali- ja terveysjärjestöt, valinneiden yhdistyksien (3kpl) vastauksissa nousivat esiin samat teemat, kuin kahdessa edellisessä kategoriassa. Näiden lisäksi he korostivat mahdollisuutta päästä osallistumaan kunnan järjestämiin tapahtumiin, mikä voi edistää oman toiminnan markkinointia sekä lisätä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Tärkeäksi näkökulmaksi nousi myös se, että yhdistysten kautta kunnan on mahdollista saada tietoa kuntalaisista ja heidän tarpeistaan sekä ajatuksistaan.

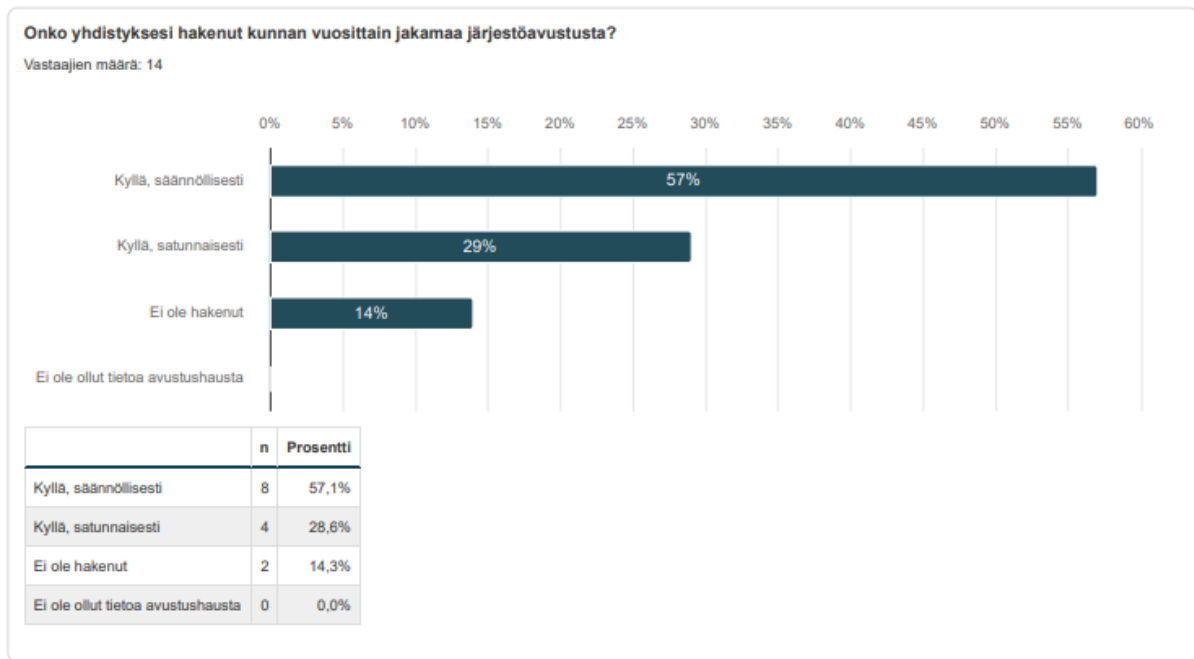
Yhteenvedona voidaan todeta, että kaikki kolme kategoriaa korostavat yhteistyön merkitystä kahdensuuntaisena toimintana ja näistä tärkeimpinä yhteistyönmuotoina pidettiin kunnan tarjoamaa yhdistysavustusta, kunnan tarjoamia tiloja, mahdollisuuksia päästä mukaan tapahtumien järjestämiseen sekä kunnan kautta saatavaa katetta toiminnasta viestimiseen ja asukkaiden tavoittamiseen oman toiminnan näkökulmasta.

5.3.2 Yhteistyön muodot

Yhteistyön eri muotoihin liittyvät kysymykset aseteltiin kyselyyn omiksi sivuikseen, jotta kyselyn seuraaminen olisi vastaajalle helppoa ja vastaaminen olisi mahdollisimman selkeää. Olemassa olevia yhteistyön muotoja ovat: avustukset ja tuet, kunnan tilojen käyttö, tapahtumat, verkostoituminen, viestintä & markkinointi ja vaikuttaminen.

Avustukset ja tuet: Tässä osiossa selvitettiin, onko yhdistys hakenut kunnalta vuosittain haettavaa järjestöavustusta, sen merkitystä yhdistyksen toiminnalle sekä järjestöavustuksen kehittämistarpeita. Vastaajista 13kpl on hakenut ja saanut jossain vaiheessa avustusta ja 2kpl ei ollut hakenut. Yhdistykset, jotka eivät olleet hakeneet avustusta, kertoivat syiksi sen tarpeettomuuden omalle toiminnalle (saa tukea muualta) ja toiselle hakeminen ei ole mahdollista, sillä yhdistys ei ole virallinen ja rekisteröity. 11 vastaajaa piti avustuksen saamista oman yhdistystoiminnan kannalta hyvin tärkeänä tai melko tärkeänä, ja yksi vastaaja ilmoitti avustuksen

saamisen olevan vain vähän tärkeää. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut avustuksen olevan ei lainkaan tärkeää.

Kuva 4: Järjestöavustuksen hakeminen.

Järjestöavustuksen kehittämisestä nousi monenlaisia ideoita, ja myös avustuksen pitäminen samantapaisena sai useamman vastauksen. Kehitysideat liittyivät pääsääntöisesti hakemus- ja myöntöperusteiden päivittämiseen:

Avustuksen määrää voisi myöntää suhteessa eri vuosien pakollisiin menoihin nähden.

Toteutuneen avun tarpeellisuus, näkymättömätkin saavat tukea kunnalta.

Järjestöavustuksesta kannattaa tiedottaa enemmän. Nyt hakijat ja saajat ovat aika monena vuonna samat.

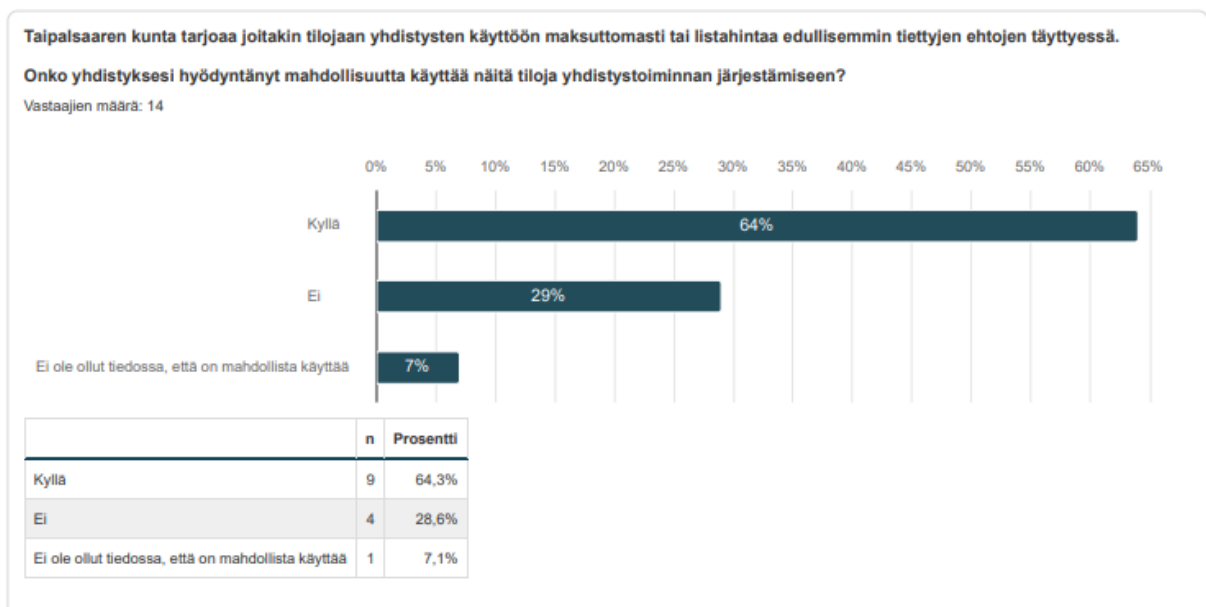
Avustuksen määrää voisi myöntää suhteessa eri vuosien pakollisiin menoihin nähden.

On siis selvää, että järjestöavustus on tärkeä yhdistystoiminnan toteuttamisen väline, mutta siitä tiedottamisen saavutettavuutta kyseenalaistettiin. Yhdessä aktiivisten yhdistysten määrän (yhdistyötapahtumiin- ja verkostoitumistilaisuuksiin osallistuvat noin 10-15kpl) ja kyselyyn vastanneiden yhdistysten määrän perusteella suhteessa vuonna 2023 järjestöavustuksia hakeneisiin yhdistyksiin (25kpl) sekä alueen rekisteröityihin yhdistyksiin (90kpl) voidaan päätellä, että alueella on paljon yhdistyksiä, jotka eivät ole avustusta hyödyntäneet ollenkaan joko tiedonpuutteen tai epäaktiivisen toiminnan takia.

Tuloksista nousi esiin myös avustuksen haku- ja myöntökriteerien päivitys. Vastausten perusteella on tulkittavissa, että käytännöistä on hieman epäselvyyttä ja siitä saatetaan kokea epäoikeudenmukaisuutta.

Kunnan tilojen käyttö: Tässä osiossa selvitettiin yhdistysten tietoa kunnan tilojen hyödyntämisestä yhdistystoiminnassa sekä kuinka tilojen käyttömahdollisuuksia voitaisiin kehittää.

Ensimmäiseksi haluttiin tietää, onko yhdistys hyödyntänyt tilojen käyttömahdollisuutta ja tähän kysymykseen vastasi 14 vastaajaa. Vastaajista 9kpl vastasi hyödyntäneensä, 4kpl vastasi, ettei ole hyödyntänyt ja 1kpl vastasi, ettei ole ollut tietoinen mahdollisuudesta. 9 myönteisesti vastanneesta vastaajasta 6kpl on ilmoittanut yhdistyksensä kategoriaan 3 eli harrastusyhdistykset.

Kuva 5: Kunnan tilojen hyödyntäminen yhdistystoiminnassa.

Tilojen käyttömahdollisuuden kehittämisestä nousi useita erilaisia ajatuksia, jotka liittyivät pääosin maksullisuuden arviointiin, tilojen käyttömahdollisuuksista saatavan tiedon saavutettavuuteen ja käytännön toimintaan tilojen varaamisen osalta:

Tilojen käyttömahdollisuutta voisi varmasti enemmänkin mainostaa. Meidän yhdistyksen näkökulmasta kunnan tarjoamat tilat ovat melko kaukana. Komeaa ja tilavaa kunnantaloa voisi hyödyntää, vaikka yhdistysten yhteisten joulumyyjäisten pitopaikkana.

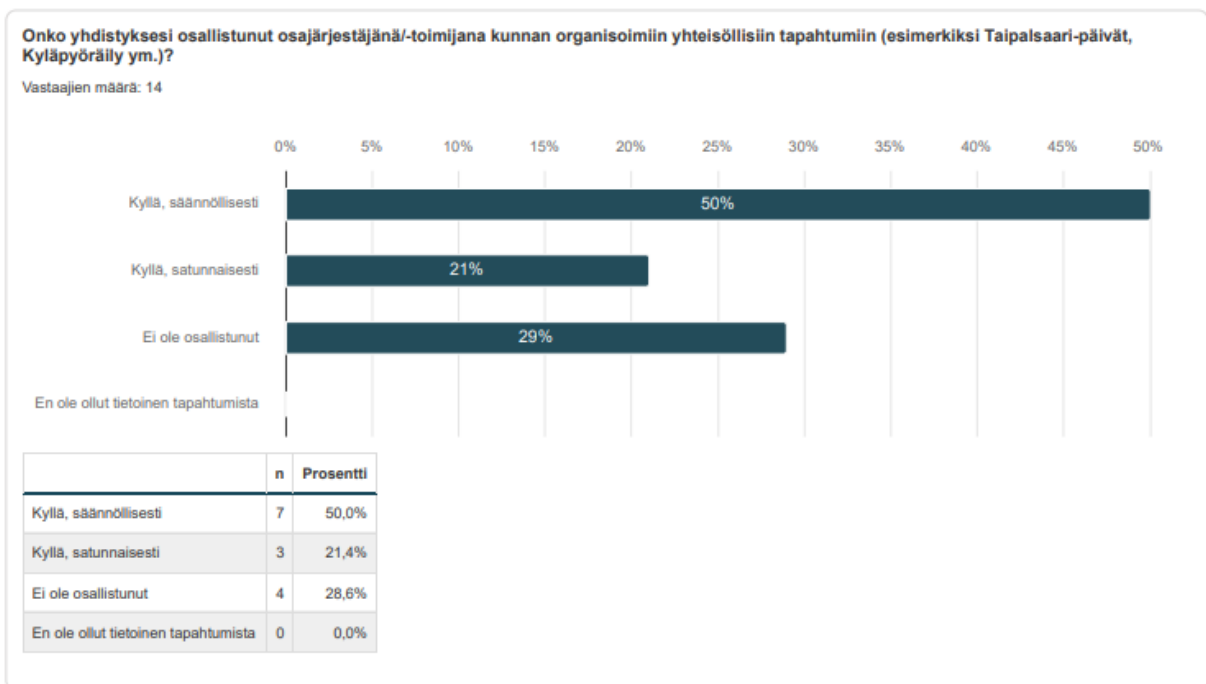
Seurojen kohdalla olisi hyvä miettiä, onko tilavuokra välttämätön. Toiminta jos rahoitetaan kunnan maksamilla avustuksilla on hieman nurinkurista maksaa tapahtumien yms. järjestämisestä kunnalle näistä heiltä saaduista vähistä varoista takaisin

päin. Tapahtuman järjestäminen tuolloin toisinaan kannattamatonta, tällöin seura ei saa tuottoja, eikä kunta näkyvyyttä ja tapahtuma tarjonta pienenee kunnassa.

Tilojen varaaminen yhdestä paikasta/henkilöltä (nyt osittain jaettu eri henkilöille). Selkeämmillä ohjeilla ja tiedottamisella.

Kunnan tilojen käyttö kohdistuu pääosin harrastusyhdistyksille, jotka tarvitsevat toimintaansa liikuntasaleja tai liikuntatiloja. Urheiluseurojen kohdalla tilojen käyttö on toiminnan perusedellytys, ja olisi tarpeellista miettiä ratkaisua siihen, onko seurojen kannattavaa hakea kunnalta avustusta, josta maksetaan kunnalle takaisinpäin vuokratuloa. Tämä näkökulma tulisi ottaa tarkasteluun järjestöavustushakemuksen kehittämistä suunniteltaessa. Myös muiden yhdistysten tilojen käyttöä olisi mahdollista lisätä selkeämmällä ohjeistuksella ja tiedotuksen lisäämisellä.

Tapahtumat: Tässä osiossa oli tarkoituksena selvittää mitkä ovat yhdistysten asenteet yhteisten tapahtumien järjestämisestä kunnan kanssa sekä niiden mahdollisuuksista ja kehittämiskohteista. Tapahtumaesimerkeiksi annettiin ensimmäisen kysymyksen lisätietoina Kyläpyöräily ja Taipalsaari-päivät.

Kuva 6: Yhdistysten osallistuminen yhteisöllisten tapahtumien järjestämiseen.

Ensin haluttiin selvittää ovatko vastaajayhdistykset osallistuneet yhteistapahtumien järjestämiseen osajärjestäjänä tai toimijana. 14 vastaajasta 7 vastaajaa on ilmoittanut osallistuvansa yhteistapahtumien järjestämiseen säännöllisesti, 3 vastaajaa satunnaisesti ja 4 vastaajaa ei ole osallistunut yhteistapahtumien järjestämiseen ollenkaan. 11 vastaajaa ilmoitti tapahtumien

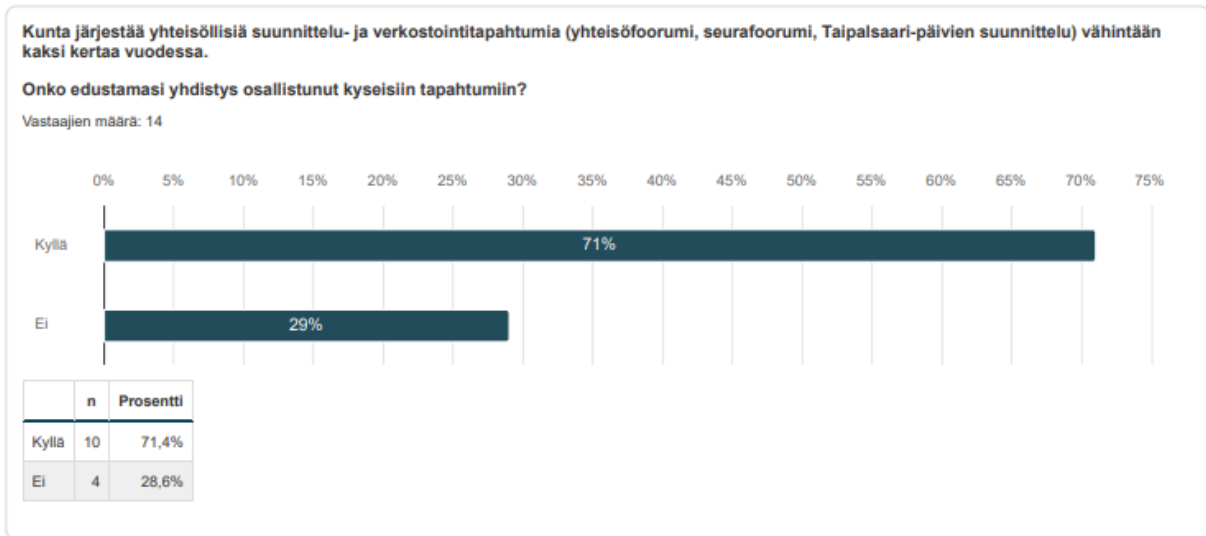
teemojen (esim. musiikki, taide, liikunta, hyvinvointi) olevan melko monipuolinen tai hyvin monipuolinen ja 2 vastaajaa ilmoitti tapahtumien teemojen olevan melko yksipuolisia. 1 vastaaja ei osannut sanoa tapahtumien monipuolisuudesta.

Seuraavaksi kysyttiin, että millaiset yhteistapahtumat houkuttelisivat ottamaan osaa toimintaan ja vastauksissa nousi esiin eri kategorioiden omiin teemoihin liittyviä tapahtumia (mm. liikunta, laulaminen) sekä nykyisten tapahtumien kehittäminen. Uusia tapahtumia ei haluttaisiin siitä syystä, että yhdistystoimijoiden resurssit eivät riitä moneen tapahtumaan osallistumiseen. Yhteistapahtumien kehittämisen näkökulmasta nousi esiin sellaisia ajatuksia, kuten, yhdistysten innostaminen mukaan kertaluontoisiin tapahtumiin sillä sitoutuminen voi olla haastavaa resurssien takia, nykyisten tapahtumien kehittäminen ja yritysten mukaan ottaminen.

Voidaan siis todeta, että puolet vastaajayhdistyksistä on osallistunut säännöllisesti tai satunnaisesti yhteistapahtumien järjestämiseen. Tapahtumien teemojen koettiin olevan melko monipuolisia, mikä voi houkutella eri kohderyhmiä osallistumaan. Kuitenkin osa vastaajista toivoi tapahtumien teemojen olevan vielä monipuolisempia. Uusien tapahtumien lisääminen kuitenkin koettiin haasteelliseksi resurssien puutteen vuoksi.

Yhteistapahtumien kehittämisen näkökulmasta esitettiin useita ideoita, kuten yhdistysten innostaminen mukaan kertaluontoisiin tapahtumiin sekä nykyisten tapahtumien kehittäminen. Myös yritysten mukaan ottaminen tapahtumiin nähtiin tärkeänä. Tämä voi tuoda lisäresursseja ja monipuolistaa tapahtumien tarjontaa.

Verkostoituminen: Verkostoitumisen osalta haluttiin selvittää miten aktiivisesti yhdistykset osallistuvat kunnan koolle kutsumiin yhteisiin verkostoitumis- ja suunnittelutapahtumiin, sekä mitä hyötyä niihin osallistumisesta on mahdollisesti ollut yhdistystoimijoiden näkökulmasta.

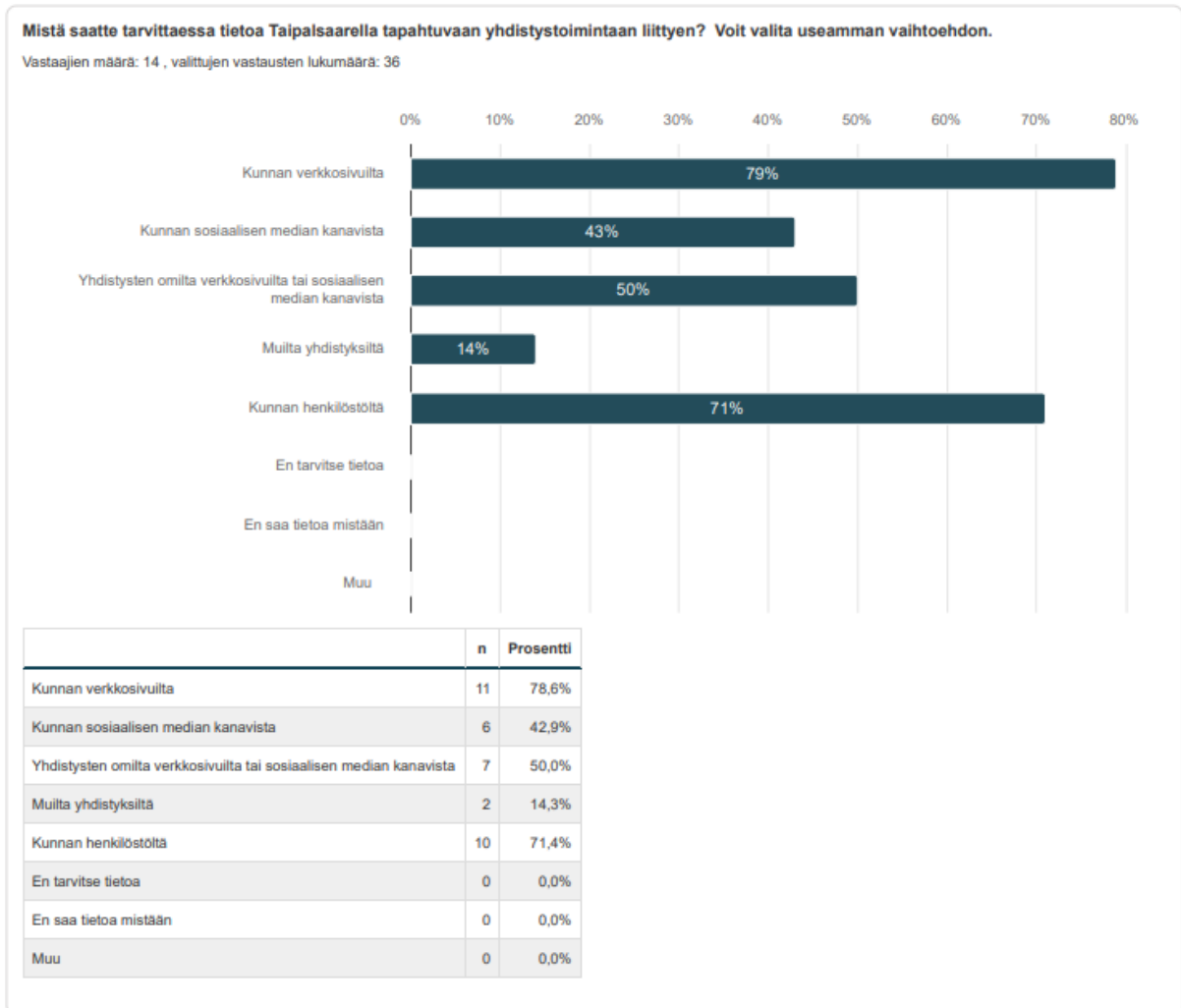
Kuva 7: Yhdistyksien osallistuminen yhteisöllisiin suunnittelu- ja verkostointitapahtumiin.

14 vastaajasta 10 ilmoitti osallistuneensa näihin tapahtumiin ja 4 vastaajaa ilmoitti, että ei ole osallistunut. Syitä osallistumattomuuteen olivat muun muassa resurssipula sekä tietämättömyys kyseistä tapahtumista. Hyödyiksi osallistumisesta kerrottiin lähes yksimielisesti verkostoituminen toisten toimijoiden ja kunnan henkilöstön kanssa sekä tietojen saaminen yhdistystoiminnan mahdollisuuksista sekä tulevista tapahtumista.

Verkostoitumistilaisuudet ovat yhdistyksille tärkeitä etenkin yhdistyssuhteiden sekä kuntasuhteiden takia. Tilaisuudet ovat myös erinomainen paikka viestiä ja tiedottaa niin kunta-yhdistys kuin yhdistys-kunta sekä yhdistys-yhdistys suuntaisesti. Olisi myös hyvä pohtia, olisiko tilaisuuksiin osallistuminen mahdollista myös esimerkiksi verkossa, jotta se mahdollistaisi yhä useamman osallistumisen. Myös tiedotuskanavia on syytä tarkastella, jotta tiedonkulkua saataisiin paremmaksi.

Viestintä & markkinointi: Tässä osiossa oli tarkoituksena selvittää mistä Taipalsaaren yhdistystoiminnasta on mahdollista saada tietoa (sisäinen ja ulkoinen viestintä), kuinka se on saatavilla, ja minkälaista viestintään ja markkinointiin liittyvää tukea yhdistykset toivoisivat kunnalta saatavan. Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin paikkoja, joista Taipalsaaren alueella tapahtuvasta yhdistystoiminnasta on mahdollista saada tietoa. Kysymys oli monivalintakysymys ja vastausvaihtoehtoja oli valittavissa useita. Kunnan verkkosivut (n11) ja kunnan henkilöstö (n10) on selkeästi merkittävimpiä kanavia, joista tietoa haetaan. Seuraavien kanavien äänet jakautuivat melko tasaisesti: kunnan sosiaalisen median kanavista (n6) ja yhdistyksen

omilta verkkosivuilta tai sosiaalisen median kanavista (n7). Muilta yhdistyksiltä tietoa ilmoitti saavansa 2 vastaajaa.

Kuva 8: Yhdistysten käyttämiä tietolähteitä yhdistystoimintaan liittyen.

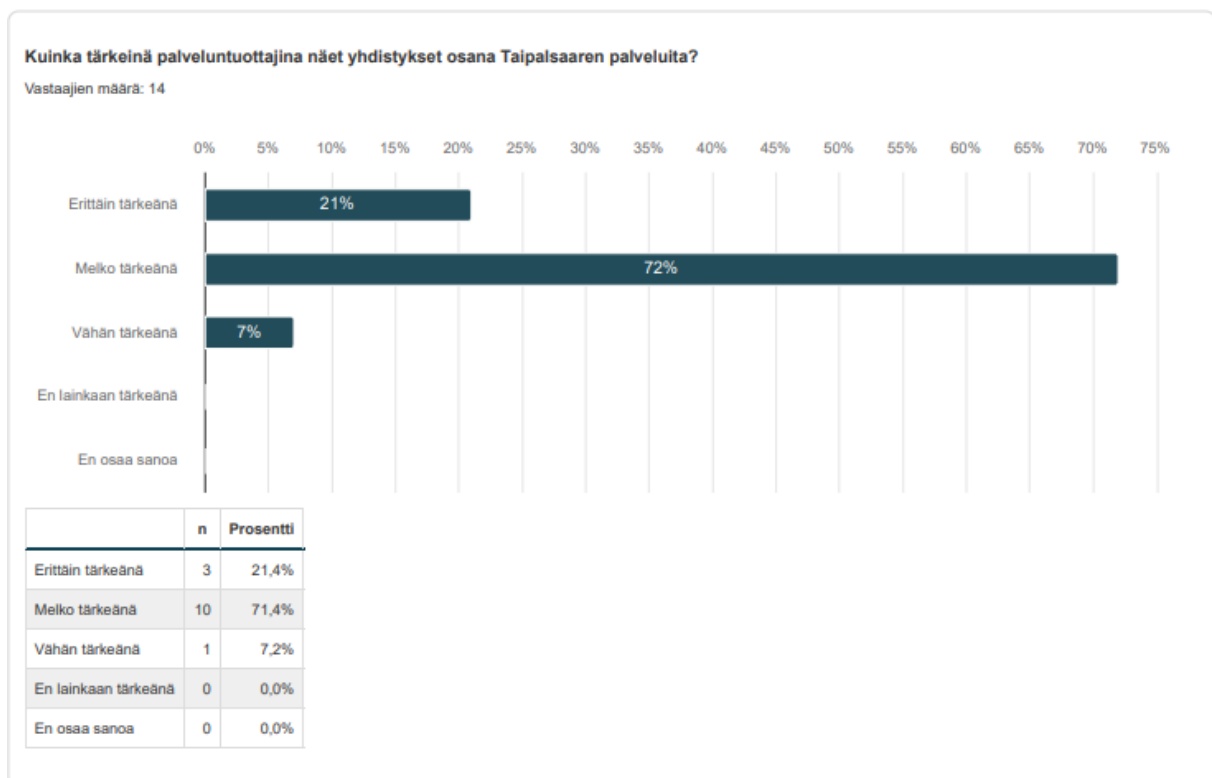
Seuraavaksi selvitettiin, kuinka Taipalsaaren yhdistykseen liittyvä tieto on toimijoiden mielestä saatavilla. 7 vastaajaa vastasi tiedon olevan helposti saatavilla, 3 vastaajaa vastasi, ettei tieto ole helposti saatavilla ja 4 vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen. Kunnan tiedottamisen nykytilan tasoa yhdistystoimintamahdollisuuksista yhdistyksille arvioitiin seuraavanlaisesti: vastauskeskiarvo asteikolla 0–10 oli 7,3 minimiarvolla 5,0 ja maksimiarvolla 9,0. Kunnan tiedottamista yhdistyksistä ja niiden toiminnasta kuntalaisille arvioitiin asteikolla 0–10 keskiarvona 6,8, joista minimiarvo oli 1,0 ja maksimiarvo 9,0.

Kunnan tarjoamaa markkinointitukea arvioitiin asteikoilla 0–10 keskiarvolla 5,9, joista minimiarvo oli 0,0 ja maksimiarvo oli 9,0. Kunnalta saatavaa tiedotusta toivottiin muun muassa

järjestöavustuksesta ja tapahtumista, joihin voisi osallistua. 9 vastaajasta 3 vastasi tiedottamisen olevan hyvällä tasolla. Yksi vastaajista toivoi hieman aihetta sivuten, että kunta voisi mahdollisesti velvoittaa yhdistyksiä tekemään omalle toiminnalleen verkkosivut, jotta toimintaan olisi näkyvämpää ja toimintaan olisi mahdollista päästä halutessaan mukaan.

Yhdistystietoa haetaan kunnalta, ei suoraan yhdistysten omilta sivuilta. Kunnan verkkosivuilta tulisi löytyä ajankohtaista tietoa alueen yhdistyksistä, sillä sieltä haetaan tietoa eniten. Näkisin kuitenkin, että pohjatyön, eli yhdistysten omien verkko- tai sosiaalisen median sivujen, tulisi olla kunnossa, sillä vastuu tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta täytyy olla yhdistyksillä itsellään.

Vaikuttaminen: Vaikuttamisen osalta haluttiin selvittää, kuinka tärkeinä palveluntuottajina yhdistystoimijat nähdään Taipalsaarella ja miten yhdistysten mahdollisuudet olla osana palveluntuottajia sekä niiden mahdollisuudet palvelunkehittäjinä nähdään.

Kuva 9: Yhdistysten tärkeys palveluntuottajina.

Ensimmäiseksi kysyttiin, kuinka tärkeiksi palveluntuottajiksi vastaaja kokee yhdistykset osana Taipalsaaren palveluita. Vastaajia tässä kysymyksessä oli yhteensä 14, ja heistä 3 pitää yhdistyksiä hyvin tärkeinä palveluntuottajina, 10 melko tärkeinä ja 1 vähän tärkeinä. Yhdistyksiä

mahdollisuudet osana palveluntuottajia ja palveluiden kehittämistä nähtiin pääosin melko hyvinä (n10). Hyviksi mahdollisuudet koettiin 1 vastaajan toimesta ja melko huonoiksi mahdollisuuksiksi 2 vastaajan toimesta. Yksi vastaaja ei osannut arvioida mahdollisuuksia.

Yhteensä 11 vastaajan mielestä yhdistyksillä on Taipalsaarella hyvät tai melko hyvät mahdollisuudet kehittää ja olla osana alueen palveluita ja 2 vastaajan mielestä mahdollisuudet on melko huonot.

5.3.3 Kehittämisen- ja osaamistarpeet

Kyselyn lopussa selvitettiin yleisiä kehittämis- ja osaamistarpeita kunta-järjestöyhteistyöstä. Tarkoituksena oli selvittää kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön mahdollisia esteitä ja niiden vaikutuksia sekä yhdistysten osaamistarpeita toimivan yhteistyön näkökulmasta. Yhteistyön esteeksi nousi selkeästi yhdistysten resurssien puute. Lisäksi muita mahdollisia esteitä olivat tiedottaminen ja aikataulu.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää mikä on Taipalsaaren kunta-järjestöyhteistyön nykytila ja mitä kehityskohteita siitä löytyy ja millä toimenpiteillä näihin voitaisiin vastata. Nykytilan kartoitus antoi arvokasta tietoa siitä, mitä yhteistyön muotoja kunnalla on tällä hetkellä käytössä ja mitä asenteita niihin liittyy, miten yhdistykset hyödyntävät kunnan tarjoamia mahdollisuuksia sekä kuinka kunta hyötyy yhteistyöstä yhdistystoimijoiden kanssa. Kehittämiskohtien löytäminen on auttanut tunnistamaan alueet, joilla kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä voidaan parantaa. Näitä alueita ovat tiedottaminen, viestintä, yhdistysten resurssien huomioiminen, tasapuolisuus sekä verkostojen laajentaminen. Näiden alueiden kehittäminen mahdollistaa yhteistyön tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisääntymisen, mikä voi tuoda monia hyötyjä sekä kunnalle että yhdistyksille ja niiden jäsenille. Kehittämistoimenpiteet voivat edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisempia palveluita ja tapahtumia sekä vahvistaa alueen yhteisöllisyyttä ja osallisuutta entisestään. Lisäksi tehokas yhteistyö voi auttaa resurssien optimaalisessa hyödyntämisessä, mikä voi johtaa kustannustehokkaampaan toimintaan niin kunnan kuin yhdistyksien näkökulmasta.

Tiedottaminen ja viestintä: Tiedottamisen tehostaminen tulisi ottaa huomioon kunta-järjestöyhteistyön joka osa-alueella sekä molempien yhteistyötahojen näkökulmasta. Tiedottamisen avulla voidaan lisätä tietoisuutta yhdistyksistä, yhdistysten tarjoamista palveluista ja tapahtumista sekä kannustaa kuntalaisia osallistumaan niihin. Samalla se voi auttaa yhdistyksiä saamaan näkyvyyttä ja tunnettua, mikä voi houkutelaa uusia jäseniä ja yhteistyökumppaneita. Tehokas tiedottaminen voi myös vähentää epäselvyyksiä ja väärinkäsityksiä yhteistyön eri osapuolten välillä sekä auttaa ratkaisemaan mahdollisia ongelmia tai esteitä yhteistyössä. Lisäksi se voi parantaa kuntalaisten ja yhdistysten välistä vuorovaikutusta ja luoda pohjaa avoimemmalle ja osallistavammalle yhteistyölle. Yhdistystoiminnan näkyminen kunnan viestinässä lisää tietoisuutta yhdistystoiminnan tarjoamista tuesta, harrastuksista, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä.

1. Säännölliset uutiskirjeet yhdistystoimijoille: Lähetään säännöllisesti (esimerkiksi kuukausittain) uutiskirjeitä, jotka sisältävät ajankohtaista tietoa, tulevia tapahtumia ja tärkeitä ilmoituksia.
2. Yhdistyssivujen päivittäminen kunnan verkkosivuilla: Luodaan verkkosivuille selkeä ja helppokäyttöinen järjestö-sivusto, mistä yhdistysten sekä muiden asukkaiden on helppo

löytää kunta-järjestöyhteistyöhön liittyvät tiedot kuten tiedot olemassa olevista yhdistyksistä sisältäen toiminnan kuvauksen ja yhteystiedot, järjestöavustuksista, käytettävissä olevista tiloista ja oman toiminnan markkinoinnin mahdollisuuksista.

3. Kunta-järjestöyhteistyön vuosikello: Luodaan yhteistyötä ohjaava vuosikello, johon on merkitty yhdistystoimijoille tärkeitä tietoja kuten yhteisten tapahtumien ajankohdat, järjestöavustuksien hakuajat ja Kulttuuriliitteen julkaisuajankohdat.

Yhdistysten resurssien huomioiminen: Yhdistyksien vähäiset resurssit vaikuttavat tapahtumien sekä toimintojen järjestämiseen sekä yhteisöllisiin tilaisuuksiin osallistumiseen. Isossa osassa yhdistyksiä toimii vain pieni joukko aktiivisia jäseniä, ja heidän aikansa ja voimavaransa eivät riitä kaikkeen osallistumiseen, vaikka halukkuutta olisi. Tämä tulisi ottaa huomioon esimerkiksi yhteistapahtumien suunnittelussa niin, ettei yhteistoimintaan osallistuminen ole liian sitovaa. Vähäisten toimijoiden ja vapaaehtoisten yhteen saattaminen ja sitä kautta resurssien parantaminen toisi kaksisuuntaista resurssilisää ja mahdollistaisi parempia toimintaedellytyksiä niin yhdistyksille kuin kunnallekin. Yksittäiset satunnaiset tapahtumat ovat helposti lähestyttävempiä kuin säännölliset ja useita suunnittelu- tai muita tapaamisia vaativat tapahtumat. Yhdistysten resurssit tulisi ottaa huomioon myös etäosallistumismahdollisuuksina erilaisissa suunnittelu-, verkostoitumis- ja koulutustilaisuuksissa. Etäosallistuminen saattaa helpottaa aikataulullisia haasteita.

1. Tuki: Selkeytetään sisäisesti yhdistysten tapahtumista viestimistä kunnan sosiaalisen median kanavissa, jotta voidaan tarjota entistä parempaa näkyvyyttä paikalliselle toiminnalle, ja sitä kautta mahdollistaa uusien jäsenten löytyminen.
2. Koulutusmahdollisuudet: Järjestään mahdollisuuksien mukaan koulutuksia ja työpajoja yhdistysten toiminnan kehittämiseksi, ja järjestetään mahdollisuus etäosallistumiseen.
3. Vapaaehtoispankki: Luodaan jollekin sopivalle alustalle koko Taipalsaaren alueen kattava vapaaehtoispankki, johon halukkaat vapaaehtoiset voivat liittyä ja josta toiminnan järjestäjät voivat etsiä lisäresursseja esimerkiksi tapahtumatuotantoihin. Tämä olisi hyvä aihe suunniteltavaksi ja käsiteltäväksi yhdessä yhdistysten kanssa Yhteisöfoorumissa.
4. Yhteistyöprojektit: Kannustetaan ja tuetaan yhteistyöprojekteihin, jotka yhdistävät eri toimijoita ja hyödyttävät laajempaa yhteisöä. Haastetaan yhdistyksiä yhteistyöhön esimerkiksi sosiaalisen median kampanjalla.

Tilojen maksuton käyttö: Joissakin kunnissa ja kaupungeissa avustuksia ei myönnetä esimerkiksi ollenkaan tilavuokriin tai rakennusten korjauksiin. Taipalsaaren kunnassa kaikki avustukset maksetaan sivistyspalveluilta, ja olisikin hyvä yhdessä teknisten palveluiden kanssa pohtia sitä, onko sivistyspalveluiden tehtävänä myöntää rahaa yhdistysten kautta tilamaksuihin, vai tulisiko teknisen puolen avata omat avustukset?

1. Selkeytetään sisäisesti tilojen vuokrien maksuperusteita
2. Kerätään tilatiedot selkeästi verkkosivuille nähtäville ja markkinoidaan niitä yhdistyksille.

Tasapuolisuus: Yhdistysten tulee olla tasa-arvoisessa asemassa toisiinsa nähden. Olemassa olevien käytänteiden ja sopimusten päivittäminen ajantasaisiksi yhdistyskentän moninaisuus huomioon ottaen.

1. Selkeät ja läpinäkyvät haku- ja myöntöperusteet avustuksille: Sovitaan ja julkaistaan selkeät ja läpinäkyvät avustuskriteerit, joiden perusteella avustuksia myönnetään, ja huolehditaan siitä, että nämä tiedot ovat helposti saatavilla.
2. Säännölliset tarkastukset: Suoritetaan säännöllisiä tarkastuksia ja arviointeja avustusten jakamisesta ja muista tukitoimista, jotta tasapuolisuus säilyy.

Verkostojen laajentaminen: Yritysten huomioiminen verkostoitumisessa, jotta verkostoa saadaan laajemmaksi ja monipuolisemmaksi. yhdistysyhteystietolistan päivittäminen, jotta yhteistyöstä ja alueen toimijoista voidaan viestiä ajantasaisesti. Yhdistysyhteystietolistan päivittäminen lisää myös tiedon saatavuutta ja voi näin ollen lisätä kiinnostusta.

1. Yritysten huomioiminen: Yhdistysfoorumien sisällöt myös yrityksiä hyödyttäväksi.
2. Avustuksien myöntöperusteisiin velvoite yhdistyksen tietojen ilmoittamisesta Etelä-Karjalan tapahtumakalenteriin ja Lähellä.fi -palveluun. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen järjestöavustusten myöntöperusteisiin on kirjattu järjestön tietojen ilmoittamisen velvoite näihin molempiin.

Lopputuloksena tutkimustulosten valossa suosittelen Taipalsaaren kuntaa rakentamaan paikallisen yhteistyöohjeen yhdessä yhdistysten kanssa. Edellä mainittujen kehitysehdotusten lisäksi yhdessä laadittu yhteistyöohje auttaisi vastaamaan tutkimuksessa esille nousseisiin kehityskohteisiin, sekä vahvistaisi jo olemassa olevan yhteistyön ja hyväksi todettujen käytäntöjen laatua.

Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää yhteistyöohjeen sisällön suunnittelussa sekä toteutuksessa. Tehdään kirjallinen yhteistyön ohje perustuen edellä esitettyihin tutkimustuloksiin, joka sisältää kirjallisena kaikki järjestöyhteistyöhön liittyvät käytänteet ja sopimukset Taipalsaarella. Järjestöyhteistyön ohje sisältäisi:

- Johdanto
- Kuntalain velvoitteet
- Taipalsaaren kuntastrategia
- Järjestöyhteistyön muodot
- Avustukset ja tuet
- Järjestöille tarjottavat toimitilat
- Järjestöjen osallistuminen kunnan hyvinvointityöhön
- Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämistoimenpiteet
- Tiedottaminen
- Kunnan järjestöyhteyshenkilöt
- Yhteystiedot

Paikallinen järjestökenttä kannattaa ottaa mukaan uuden kuntastrategian valmisteluun sekä hyvinvointikertomuksen valmisteluun ja toteutukseen. Osana kuntastrategiaa voisi olla hyödyllistä pohtia myös erillisen järjestöstrategian tarpeellisuutta ja laatimista. Järjestöstrategian tavoitteena on linjata kunta-järjestöyhteistyön keskeiset periaatteet yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa, jotta kaikilla on yhteinen ymmärrys ja tahtotila yhteistyön merkityksestä, velvollisuuksista ja mahdollisuuksista (Vihdin kunta 2021).

Järjestöstrategia toteuttaa kuntastrategiaa ja asettaa tavoitteita tuleville strategia-vuosille kunnan ja järjestöjen yhteistyön kehittämiseksi. Lisäksi järjestöstrategian tarkoituksena on linjata kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön keskeiset periaatteet siten, että erilaiset yhteistyön muodot ovat mahdollisimman selkeitä, läpinäkyviä ja järjestöjen kannalta yhdenmukaisia. (Vihdin kunta 2021.)

7 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi on ollut kokonaisuudessaan mielenkiintoinen oppimisen matka, jonka aikana olen saanut paneutua paikalliseen ja koko kuntaan vaikuttavaan aiheeseen. Opinnäytetyö on ajankohtainen katsaus kunta-järjestöyhteistyön eri puoliin pienessä taajamakunnassa. Tästä opinnäytetyöstä on hyötyä sellaisille vastaaville pienille kunnille, joiden kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut perustuvat Taipalsaaren tavoin pääosin järjestötyölle, sillä järjestöjen vaikutusta kunnan elinvoimalle sekä vetovoimalle ei voida väheksyä. Parhaimmillaan aktiiviset järjestöt luovat kunnan yhteisöllisyyden identiteetin, joka vaikuttaa suoraan niin asukkaiden kuin matkailijoidenkin mielikuviin kunnasta. Hyvinvoinnin edistäminen on nyt ja tulevaisuudessa niin kuntien kuin järjestöjenkin tehtävänä, eikä hyvinvointityö mene pois trendistä ikinä.

Opinnäytetyön hyödyntäminen ammattialalla liittyy mielestäni etenkin pienten kuntien kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden työhön, ja toisaalta taas myös järjestökentän työmahdollisuuksiin. Pienessä kunnassa myös yhdistykset ovat pieniä ja toimivat laajasti ja monipuolisesti usein myös sen omimman toimintakenttensä ulkopuolella. Taipalsaarella myös järjestötyö on osaltaan arvokasta kulttuurityötä laajana kokonaisuutenaan, joka sisältää niin kotiseutu- ja perinnetyötä kuin myös urheilua ja musiikkia. Taipalsaaren kunnalla ei ole erillistä kulttuuripalveluiden työntekijää, vaan siihen liittyvät työt kuuluvat niin ikään vapaa-aikakoordinaattorille. Kustannusresurssien takia kulttuurityö näin pienessä paikassa nojaa palveluntarjonnaltaan myös vahvasti järjestötoimijoiden olkapäihin. Mielestäni siis kaikenlaiseen kulttuuriin kannattaa panostaa vähäisimmillään käytössä olevilla resursseilla, jotta myös pienissä kunnissa saadaan pidettyä kiinni edes niistä pienistä kulttuurin tarjoamista nautinnoista ja hyödyistä.

Opinnäytetyö vastaa tilaajan kanssa ennalta määrättyihin tavoitteisiin ja tilaaja on ollut tyytyväinen työhön. Tilaaja on ollut positiivisesti yllätynyt siitä, miten paljon kehittämistyötä ja mahdollisuuksia siihen on saatu tutkimuksen aikana selvitettyä. Opinnäytetyön etenemisestä ja sen työvaiheista on keskusteltu läpi koko prosessin ja dialogi tutkijan ja tilaajan kanssa on ollut avointa ja yhteistyö saumatonta.

Opinnäytetyön osatuloja on jo osittain hyödynnetty, sekä tullaan hyödyntämään muun muassa järjestöavustushakemusten päivittämiseen sekä sosiaalisen median markkinointisuunnitelmaan nyt kevät-kesällä 2024. Opinnäytetyö ja sen tulokset tullaan esittelemään Taipalsaaren yhteisöfoorumissa syksyllä 2024, ja tarkoituksena on tarttua yhteistyössä yhdistysten kanssa tutkimuksessa esitettyihin kehittämisideoihin, ja viedä niitä eteenpäin suunnitelmallisesti.

Tutkimusta voidaan jatkaa ottamalla seuraavaksi toimenpiteeksi järjestöstrategian laatiminen yhteistyössä yhdistysten ja kunnan virkamiehien kanssa.

Opinnäytetyöprosessissa valmistunutta kyselylomaketta voi ja kannattaa mielestäni hyödyntää vastaavan kokoisissa pienissä kunnissa, jos tarkoituksena on selvittää kolmannen sektorin asenteita kunta-järjestöyhteistyön nykytilasta sekä sen kehityskohteista. Kyselyn ”yhteistyön muodot” -teema, on syntynyt vahvasti paikalliseen nykytilanteeseen nojaten, joten niiden paikkansapitävyys täytyy jokaisen käyttäjän itse arvioida ja tarvittaessa muokata omaan tilanteeseen sopivaksi. Koska kuntien olosuhteet ja tilanteet vaikuttavat paikallisen järjestökentän rakenteisiin merkittävästi, mielestäni kehotusehdotukset eivät myöskään suoraan ole hyödynnettävissä, vaan omien lähtökohtien tunnistamista on oltava tehty ennen sitä.

LÄHTEET

- Ahonen-Walker, Mari & Niemi, Sami 2022. Kuntaliitto. Uutta logiikkaa järjestöyhteistyöhön. Viitattu 17.5.2024. <https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2022/uutta-logiikkaa-jarjestoyhteistyohon>
- Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. painos. Edita Publishing Oy.
- Hotanen, Jorma & Laine, Risto & Pietiläinen, Seppo 2001. Benchmarking-opas – opi hyviltä esikuvilta. Helsinki: Laatu keskus.
- Hyvärinen, Matti & Nikander, Pirjo & Ruusu vuori, Johanna 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue 2024. Järjestöyhteistyö. Viitattu 13.5.2024. <https://www.ek-hva.fi/hyvinvointialue/tietoa-meista/yhteistyö-ja-kumppanit/jarjestoyhteistyö/>
- Etelä-Karjalan liikunta- ja urheilu ry 2024. Harrastuksia lähellä -hanke. Viitattu 13.5.2024. <https://www.eklu.fi/palvelut/seuratoiminta/harrastuksia-lahella-hanke/>
- Etelä-Karjalan liitto 2024a. Etelä-Karjalan kulttuurikunnat. Viitattu 17.5.2024. <https://liitto.ekarjala.fi/projektit/etela-karjalan-kulttuurikunnat/>
- Etelä-Karjalan liitto 2024b. Kulttuuri. Viitattu 17.5.2024. <https://liitto.ekarjala.fi/maakuntasuunnittelu/kulttuuri/>
- Etelä-Karjalan Yhdistykset ry, 2024. Toimintasuunnitelma 2024. Viitattu 24.4.2024. <https://www.ekyhdistykset.fi/info-yhteystiedot/toimintasuunnitelma/>
- Harrastamisen Suomen malli 2024. Viitattu 17.5.2024. <https://harrastamisensuomenmalli.fi/>
- Innokylä 2020. Yhteinen Päijät-Häme -hanke, sote- ja maakuntauudistuksessa 2017–2020. Viitattu 8.4.2024. <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/yhteinen-pajjat-hame-hanke-sote-ja-maakuntauudistuksessa-2017-2020>
- Innokylä 2021. Järjestöystävällinen kunta ja maakunta. Viitattu 30.4.2024. <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jarjestoystavallinen-kunta-ja-maakunta>
- Innokylä 2024a. Järjestö 2.0 – Järjestöt mukana muutoksessa. Viitattu 7.4.2024. <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/jarjesto-20-jarjestot-mukana-muutoksessa>
- Jäntti, Anni 2017. Tulevaisuuden kunta. Suomen Kuntaliitto: Helsinki. Viitattu 19.5.2024. file:///C:/Users/mikkoljn/Downloads/1812-acta264_sisalto_ebook-2017.pdf
- Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina 2021. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 19.5.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>
- Karttunen Anna & Kettunen Aija & Piirainen Keijo 2013. Yhteistyöllä hyvinvointia. Järjestöjen välinen ja järjestö-kuntayhteistyö hyvinvoinnin lisääjänä. Diakonia ammattikorkeakoulu. Helsinki.

- Kittilä, Riitta & Kurikka, Päivi & Männistö, Liisa & Pajula, Elina & Pekkanen, Matleena & Uusitalo, Kirsi. 2018. Järjestöt maakunnan kumppanina. Malleja järjestöystävällisen maakunnan rakentamiseen.
- Kotiseutuliitto 2024a. Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina. Viitattu 3.4.2024. <https://kotiseutuliitto.fi/toiminta/hankkeet/yhdistykset-ja-kunnat-kulttuurikumppaneina/>
- Kotiseutuliitto 2024b. Verkko-opas: Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina. Viitattu 3.4.2024. <https://kotiseutuliitto.fi/tietopankki/yhdistykset-ja-kunnat-kulttuurikumppaneina/>
- Kunnallisalan kehittämissätiö 2016. Kunnan tärkeimmät tehtävät. Viitattu 19.5.2024. <https://kaks.fi/uutiset/kunnan-tarkeimmat-tehtavat-elinvoima-yhteisollisyys-demokratia-alusta/>
- Kuntalaki 410/2015. Viitattu 4.4.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>
- Kuntaliitto 2021. Kuntastrategia. Viitattu 17.5.2024. <https://www.kuntaliitto.fi/kuntajohtaminen-ja-digitalisaatio/kuntajohtaminen/kuntastrategia>
- Kuntaliitto 2024a. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Viitattu 19.5.2024. <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvointi-ja-sivistys/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen>
- Kuntaliitto 2024b. Kestävän kehityksen strateginen johtaminen. Viitattu 15.5.2024. <https://www.kuntaliitto.fi/tietotuotteet-ja-palvelut/verkkojulkaisut/kestava-kehityksen-strateginen-johtaminen/24-kuntastrategia-ja-sita-toteuttavat-ohjelmat>
- Kyrö, Paula & Kulmala, Juhani 2004. The Roots and the Content of Benchmarking. Artikkel. Viitattu 9.4.2024. <https://metodix.fi/2014/05/19/kyro-the-roots-and-the-content-of-benchmarking/>
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021 §15. Viitattu 17.5.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210618#L2P15>
- Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019. Viitattu 29.3.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190166>
- Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma 2005. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritakoski, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Pihlaja, Ritva 2010. Kolmas sektori maaseutukunnissa. Julkaisu 19. Helsingin yliopisto; Ruralia instituutti. Viitattu 31.3.2024. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/100d1640-b886-458c-b561-39568da44c2e/content>
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 2024. Kunta luo puitteet asukkaiden hyvinvoinnille. Viitattu 19.5.2024. <https://pohde.fi/tietoa-meista/yhteistyö-ja-kumppanit/hyvinvointityö/kuntaluopuitteet-asukkaiden-hyvinvoinnille/>
- Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry 2024. Järjestöystävällinen kunta ja maakunta. Viitattu 4.4.2024. <https://www.ppsotu.fi/tietoameista/hankkeet/pohjois-pohjanmaan-jarjstorakenne/jarjestoystavallinen-pohjois-pohjan/jarjestoystavallinen-kunta-ja-maaku/>

- Porin kaupunki 2024. Viitattu 22.4.2024. <https://www.pori.fi/>
- Porin kaupunki 2024a. Yhdistysyhteistyö. Viitattu 22.4.2024. <https://www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/avustukset/yhdistysyhteistyo/>
- Porin kaupunki 2024b. Yhdistyksille ja seuroille. Viitattu 22.4.2024. <https://www.pori.fi/vapaa-aika/liikunta/seuroille-ja-yhdistyksille/>
- Porin kaupunki 2024c. Avustukset. Viitattu 22.4.2024. <https://www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/avustukset/>
- Porin kaupunki 2024d. Kumppanuussopimukset. Viitattu 22.4.2024. <https://www.pori.fi/kaupunki-ja-hallinto/talous-ja-strategia/avustukset/kumppanuussopimukset/>
- Porin kaupunki 2024e. Porin kaupungin avustusperiaatteet. Viitattu 20.5.2024. https://cms.pori.fi/uploads/sites/2/2024/02/avustusperiaatteet_290120241.pdf
- Porin kaupunki 2024f. Kokous- ja juhlatilat Satakunnan Museossa. Viitattu 20.5.2021. <https://satakunnanmuseo.pori.fi/vierailu/kokous-ja-juhlatilat-satakunnan-museossa/>
- Pulkkinen, Antti 2011. Kuntalaiset ovat hyvinvoivan kunnan voimavara. Kuntalehti. Viitattu 19.5.2024. <https://kuntalehti.fi/uutiset/kuntalaiset-ovat-hyvinvoivan-kunnan-voimavara/>
- Sosiaalibarometri 2022. SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry, Helsinki. Viitattu 29.3.2024. <https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2022/05/Sosiaalibarometri-2022-SOSTE-julkaisu-12-05-2022.pdf>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2023a. Kunta huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Viitattu 30.3.2024. <https://stm.fi/kunnat>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2023b. Järjestöt ja yhdistykset osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää. Viitattu 30.3.2024. <https://stm.fi/jarjestot-ja-yhdistykset>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2024. Kunnat hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä sote-uudistuksessa. Viitattu 27.3.2024. https://stm.fi/documents/1271139/1332838/Kunnat+hyvinvoinnin+edist%C3%A4jin%C3%A4+soteuudistuksessa+9_2015/b34ff832-323e-4812-8dfe-bf5c470690fa
- Sosiaali- ja terveyshuollon järjestämislaki 612/2021, §6. Viitattu 30.3.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>
- SOSTE 2018. Järjestö 2.0: järjestöt mukana muutoksessa -hanke antaa eväitä vastata järjestöjen sote-haasteeseen. Suomen sosiaali ja terveys ry. Viitattu 6.4.2024. <https://www.soste.fi/jarjesto-2-0-jarjestot-mukana-muutoksessa-hanke-antaa-evaita-vastata-jarjestojen-sote-haasteeseen/>
- SOSTE 2022. Järjestöjen asiantuntemus paremmin käyttöön hyvinvointikertomustyössä. Suomen sosiaali ja terveys ry. Viitattu 21.5.2024. <https://www.soste.fi/blogikirjoitus/jarjestojen-asiantuntemus-paremmiin-kayttoon-hyvinvointikertomustyossa/>
- Suomen kuntaliitto 2018. Järjestöt maakunnan kumppanina. Viitattu 17.5.2024. [file:///C:/Users/mikkoljn/Downloads/1937-jarjestotmaakunnankumppanina_ebook-2018%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/mikkoljn/Downloads/1937-jarjestotmaakunnankumppanina_ebook-2018%20(2).pdf)

- Taanila, Anja 2007. Laadullisen aineiston analyysi. Oulun yliopisto. Viitattu 20.5.2024. <https://docplayer.fi/423803-Laadullisen-aineiston-analyysi.html>
- Taipalsaaren kunnan hallintosääntö 2020. Viitattu 17.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/loader.aspx?id=d86b6b6a-56d6-498e-b731-f1e1212827ba>
- Taipalsaaren laaja hyvinvointikertomus 2021. Viitattu 17.5.2024. <https://dynastyjulkaisu.taipalsaari.fi/kokous/202271-10-2568.PDF>
- Taipalsaaren kunta 2024a. Kuntatietoa. Viitattu 27.3.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Kuntatietoa>
- Taipalsaaren kunta 2024b. Hallinto. Päätöksenteko. Viitattu 27.3.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Hallinto/Paatoksenteko>
- Taipalsaaren kunta 2024c. Järjestöt ja yhdistykset. Viitattu 27.3.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Kuntatietoa/Jarjestot-ja-yhdistykset/Linkit-jarjestojen-sivuille>
- Taipalsaaren kunta 2024d. Kohtaamispaikka Luoto. Viitattu 1.4.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Palvelut/Vapaa-aika/Liikunta-ja-hyvinvointi/Kohtaamispaikka-Luoto>
- Taipalsaaren kunta 2024e. Taipalsaari-henki. Viitattu 1.4.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Ajankohtaista/Verkkolehti/Verkkolehti-22022/Taipalsaari-henki>
- Taipalsaaren kunta 2024f. Ohje avustushakemukseen. Viitattu 16.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/loader.aspx?id=785c937d-4a28-499d-b0f3-cc5d5d79f82b>
- Taipalsaaren kunta 2024g. Liikuntapaikkahinnasto. Viitattu 17.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/loader.aspx?id=c073904b-671d-497b-95fe-8c9c58be5434>
- Taipalsaaren kunta 2024h. Nuorisovaltuusto. Viitattu 17.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Hallinto/Paatoksenteko/Lautakunnat/Nuorisovaltuusto>
- Taipalsaaren kunta 2024i. Lautakunnat. Viitattu 21.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/fi/Hallinto/Paatoksenteko/Lautakunnat>
- Taipalsaaren kuntastrategia 2022. Viitattu 17.5.2024. <https://www.taipalsaari.fi/loader.aspx?id=d6c1f7c4-85e5-469f-b330-e34783954165>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024a. Kulttuuri hyvinvointikertomuksessa. Viitattu 29.3.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus/toteutus/kulttuuri-hyvinvointikertomuksessa>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024b. Järjestöt kunnassa. Viitattu 28.3.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/jarjestot-kunnassa>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024c. Hyte-kerroin – kannustin kunnille. Viitattu 8.4.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024d. Osallisuuden osa-alueet ja osallisuuden edistämisen periaatteet. Viitattu 17.5.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen->

johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osa-alueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024e. Kunnan hyvinvointikertomus. Viitattu 14.5.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuominen, Kari 2021. Benchmarking-prosessi. Helsinki: Benchmarking Ltd Oy.

Turun kaupunki 2023. Vapaaehtoispankki. Viitattu 21.5.2024. <https://www.turku.fi/vapaaehtoispankki>

Turun kaupunki 2024a. Järjestöyhteistyö. Viitattu 25.4.2024. <https://www.turku.fi/jarjestoyhteistyö>

Turun kaupunki 2024b. Seuroille. Viitattu 25.4.2024. <https://www.turku.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta/seuroille>

Turun kaupunki 2024c. Tee tapahtumasi Turussa – tapahtumapalvelut auttaa onnistumaan. Viitattu 21.5.2024. <https://www.turku.fi/tapahtumapalvelut>

Vartiainen, Pekka 2015. Kävisikö kulttuuri? Kulttuurituottajuus ja kulttuurin yleisöt. Humanistinen ammattikorkeakoulu: Helsinki. Viitattu 20.5.2024. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2015/12/iso-aho-vartiainen-kavisiko-kulttuuri-nettiin.pdf>

Vihdin kunta 2021. Vihdin järjestöstrategia. Viitattu 19.5.2024. <https://www.vihti.fi/wp-content/uploads/2021/08/Jarjestestostrategia-2021-2025.pdf>

Viikka, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. 4.painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vuorinen, Tero 2013. Strategiakäsikirja – 20 työkalua. Almatalent Oy.

Yhdistysrekisteri 2024. Patentti- ja rekisterihallitus - yhdistysrekisterin tietohallinto. Viitattu 27.3.2024. <https://yhdistysrekisteri.prh.fi/>

Yhdistystori 2024. 5 teesiä elinvoimaisen järjestötoiminnan edistämiseksi. https://www.yhdistystori.fi/assets/files/sites/4/2019/12/JMM-SOTE_teesit_v2-2.pdf

Yhdistysyhteistyö 2024. Yhdistykset ja kunnat. Viitattu 17.5.2024. https://www.yhdistysyhteistyö.fi/yhdistykset_yhteistyossa/yhdistykset-ja-kunnat/

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2024. Kvantitatiivinen käsikirja. Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 5.4.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>

HAASTATTELU

Backman, Jenna 2024. Vapaa-aikakoordinaattori. Taipalsaari, 2.4.2024. Haastattelija: Jonna Mikkola.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelukysymykset

1. Voisitko esitellä itsesi ja kertoa roolistasi Taipalsaaren kunnan vapaa-aikakoordinaattorina?
2. Mitä työnkuvaasi kuuluu järjestöyhteistyön näkökulmasta?
3. Kuvailisitko Taipalsaaren järjestökenttärakennetta ja yhteistyön laadun nykytilaa: minkälaisia yhdistyksiä kunnassa toimii, minkälaisena näet kunta-järjestöyhteistyön toimivuuden tällä hetkellä?
4. Minkälaista yhteistyötä kunta tekee paikallisten yhdistysten kanssa tällä hetkellä? Kuvaaile eri yhteistyön muotoja.
5. Onko Taipalsaaren kunnalla olemassa jonkinlainen sopimus tai ohjeistus, mikä ohjaa kunta-järjestöyhteistyön toteuttamista tällä hetkellä, ja johon yllämainitsemasi yhteistyön eri muodot tällä hetkellä perustuvat?
6. Mitkä ovat mielestäsi kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön suurimmat heikkoudet ja vahvuudet tällä hetkellä?
7. Kuinka kunta viestii järjestöjen kanssa ja miten viestintää voisi parantaa?
8. Miten järjestöjen ääni kuuluu kunnan päätöksenteossa ja miten sitä voisi vahvistaa?
9. Onko järjestöiltä saatu palautetta yhteistyön toimivuudesta? Jos on, minkälaista palautetta olette saaneet?
10. Onko kunnalla suunnitelmia tai hankkeita, joilla pyritään kehittämään järjestöyhteistyötä tulevaisuudessa?
11. Onko kunnassa joitakin projekteja tai tapahtumia, joissa järjestöyhteistyö on ollut erityisen onnistunutta?
12. Kuinka arvioitte ja mittaatte järjestöyhteistyön vaikutuksia ja tuloksia?
13. Miten näet kunta-järjestöyhteistyön kehittyvän lähitulevaisuudessa?

Liite 2. Kyselylomake

Taipalsaaren kunta-järjestöyhteistyö TAUSTATIEDOT

1. Mihin kategoriaan edustamasi yhdistys lukeutuu:
 - asukasyhdistykset, kotiseutu- ja kyläyhdistykset
 - kulttuurijärjestöt, nuorisojärjestöt, liikuntaseurat, taidejärjestöt, teatteriryhmät, orkesterit ja kuorot
 - maahanmuuttajajärjestöt, vammaisjärjestöt, työttömien yhdistykset, eläkeläisyhdistykset, vanhusjärjestöt, sotainvalidi- ja veteraaniryhdyhdistykset, kansanterveysjärjestöt, sosiaali- ja terveysjärjestöt, raittiusyhdistykset, mielenterveys- ja päihdetyön järjestöt, lastensuojelujärjestöt
2. Onko edustamasi yhdistyksen/järjestön ja kunnan välillä yhteistyötä?
 - Kyllä
 - Ei
3. Miksi edustamasi yhdistys tarvitsee juuri kuntaa yhteistyökumppaniksi (mitä yhdistys hyötyy yhteistyöstä)?
4. Miksi kunta tarvitsee edustamaasi yhdistystä yhteistyökumppaniksi (mitä kunta hyötyy yhteistyöstä)?
5. Millaisia yhteisiä hyötyjä edustamallasi yhdistyksellä ja kunnalla on yhteistyöstä?
6. Mitkä tekijät edistävät yhteistyötä edustamasi yhdistyksen/järjestön ja kunnan välillä?

YHTEISTYÖN MUODOT Avustukset ja tuet

7. Onko yhdistyksesi hakenut kunnan vuosittain jakamaa järjestöavustusta?
 - Kyllä, säännöllisesti
 - Kyllä, satunnaisesti
 - Ei ole hakenut
 - Ei ole ollut tietoa avustushausta
8. Mikäli vastasit edelliseen kyllä; Kuinka selkeäksi koet järjestöavustuksen hakemisen?
 - Hyvin selkeäksi
 - Melko selkeäksi
 - Melko epäselväksi, miksi?
 - Todella epäselväksi, miksi?
9. Miten tärkeänä pidätte kunnan jakamaa järjestöavustusta yhdistystoimintanne kannalta?
 - Hyvin tärkeänä
 - Melko tärkeänä
 - Vähän tärkeänä
 - Ei lainkaan tärkeänä

10. Miksi koet hakemisen epäselväksi?
11. Miksi ette ole hakeneet avustusta?
12. Miten kunnan tarjoamaa avustustoimintaa kannattaisi mielestäsi kehittää?

Kunnan tilojen käyttö

13. Taipalsaaren kunta tarjoaa joitakin tilojaan yhdistysten käyttöön maksuttomasti tai listahintaa edullisemmin tiettyjen ehtojen täyttyessä. Onko yhdistyksesi hyödyntänyt mahdollisuutta käyttää kunnan tiloja yhdistystoiminnan järjestämiseen?
 - Kyllä
 - Ei
 - Ei ole ollut tiedossa, että on mahdollista käyttää
14. Kuinka kunnan tilojen käyttömahdollisuutta voitaisiin kehittää kunta-järjestöyhteistyön näkökulmasta?

Tapahtumat

15. Onko yhdistyksesi osallistunut osajärjestäjänä/toimijana kunnan järjestämiin yhteisöllisiin tapahtumiin (esimerkiksi Taipalsaari-päivät, Kyläpyöräily)?
 - Kyllä, säännöllisesti
 - Kyllä, satunnaisesti
 - Ei ole osallistunut
 - En ole ollut tietoinen tapahtumista
16. Miten arvioisit kunnan järjestämien tapahtumien tarjonnan monipuolisuutta? (esimerkiksi musiikki, taide, liikunta, hyvinvointi)
 - Hyvin monipuolinen
 - Melko monipuolinen
 - Melko yksipuolinen
 - Hyvin yksipuolinen
17. Minkälaisia yhteisjärjestelyin toteutettavia tapahtumia haluaisit, että kunta järjestäisi, jotta yhdistyksenne olisi kiinnostunut osallistumaan niiden järjestelyihin?
18. Miten yhteistapahtumien järjestämistä voitaisiin kehittää?

Verkostoituminen

19. Kunta järjestää yhteisöllisiä suunnittelu- ja verkostointitapahtumia (yhteisöfoorumi, seurafoorumi, Taipalsaari-päivien suunnittelu) vähintään kaksi kertaa vuodessa. Onko edustamasi yhdistys osallistunut kyseisiin tapahtumiin?
 - Kyllä
 - Ei
20. Miksi yhdistyksenne ei ole osallistunut em. tapahtumiin?
21. Mitä hyötyä yhdistyksellesi on ollut osallistumisesta em. tapahtumiin?

Viestintä & markkinointi

22. Mistä saatte tarvittaessa tietoa Taipalsaarella tapahtuvaan yhdistystoimintaan liittyen? Voit valita useamman vaihtoehdon.
- Kunnan verkkosivuilta
 - Kunnan sosiaalisen median kanavista
 - Yhdistysten omilta verkkosivuilta tai sosiaalisen median kanavilta
 - Muilta yhdistyksiltä
 - Kunnan henkilöstöltä
 - En tarvitse tietoa
 - En saa tietoa mistään
 - Muu
23. Mistä saatte tietoa?
24. Onko Taipalsaaren yhdistykseen liittyvä tieto mielestäsi helposti saatavilla?
- Kyllä
 - Ei
 - En osaa sanoa
25. Miten arvioisit kunnan tiedottamisen nykytilaa yhdistystoiminnan mahdollisuuksista yhdistyksille? (yhteiset verkostoitumistilaisuudet, tapahtumayhteistyömahdollisuudet, haettavat avustukset ym.) yhdistyksille?
 Todella huono 0 – Erinomainen 10
26. Miten arvioisit kunnan tiedottamisen nykytilaa eri yhdistyksistä sekä yhdistystoiminnasta kuntalaisille?
 Todella huono 0 – Erinomainen 10
27. Kunta tarjoaa yhdistyksille markkinointitukea mm. Etelä-Karjalan tapahtumakalenterin kautta omilla verkkosivuillaan sekä lehtimainonnalla joka kesäkuu Etelä-Saimaan Kesäliiteessä ja sosiaalisessa mediassa tapahtumamainosten jakamisella. Miten arvioisit kunnan tarjoamaa markkinointitukea yhdistyksesi tapahtumille ja toiminnoille?
 Todella huono 0 – Erinomainen 10
28. Minkälaista tiedotusta toivoisit saavasi kunnalta yhdistystoiminnan näkökulmasta?
29. Minkälaista tukea ja neuvontaa toivoisit saavasi kunnalta yhdistystoiminnan näkökulmasta?

Kumppanuudet ja hankkeet Vaikuttaminen

30. Kuinka tärkeinä palveluntuottajina näet yhdistykset osana Taipalsaaren palveluita?
- Erittäin tärkeänä
 - Melko tärkeänä
 - Vähän tärkeänä
 - En lainkaan tärkeänä
31. Minkälaisena koet yhdistysten mahdollisuuden kehittää ja olla osana kunnan alueen palveluita?
- Hyvät mahdollisuudet

- Melko hyvät mahdollisuudet
- Melko huonot mahdollisuudet
- Huonot mahdollisuudet

KEHITTÄMIS- JA OSAAMISTARPEET KUNNAN JA YHDISTYSTEN VÄLISESSÄ YHTEISTYÖSSÄ

32. Minkä tekijöiden koet olevan esteenä yhteistyölle edustamasi yhdistyksen ja kunnan välillä?
33. Mitä edustamasi yhdistys voisi tehdä yhteistyön lisäämiseksi kunnan kanssa?
34. Mitä osaamistarpeita tai tiedon tarpeita edustamallasi yhdistyksellä on toimivan kunta-järjestöyhteistyön aikaansaamiseksi?